СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIII П'ЯТНИЦЯ, 3 ЛЮТОГО 2006 РОКУ ЧИСЛО 5 VOL. CXII FRIDAY, FEBRUARY 3, 2006 No. 5

Президент США Джордж Буш доповів про становище країни

ВАШІНҐТОН. – Згідно з вимогою Конституції та дотримуючись закону і традиції, Президент Джордж Буш у вівторок увечорі 31 січня 2006 року звітував про стан країни. Він увійшов до залі Конгресу під гучні оплески членів обидвох партій, котрі вітали свого Президента, віддаючи цим шану інституції, що її він представляє. В основному звітування про стан держави президенти використовують для підкреслення своїх досягнень, представлення плянів на наступний рік, і для покращання думки про себе.

Перед початком свого виступу Президент віддав належне – згадуючи померлу вранці того ж дня 78-річну Корету Скот Кінґ,

(Закінчення на стор. 4)

Помер Йосип Лисогір

Св. п. Йосип Лисогір

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – За декілька хвилин перед закінченням випуску газети до Головної канцелярії УНСоюзу надійшла сумна вістка, що увечорі 31 січня 2006 року в Орландо, Фльорида, помер, на 95-му році життя, колишній головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір. З ім'ям Й. Лисогора пов'язаний успішний розвиток УНСоюзу і всієї нашої громади в США.

Вічна Йому пам'ять!

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

(в наступному числі „Свобода" подасть докладно біографію св. п. Й. Лисогора)

Всесвітній економічний форум... без Віктора Ющенка

ДАВОС, Швайцарія. – 28 січня в Давосі завершився черговий Всесвітній економічний форум. Минулого року цей захід став сценою одного з перших закордонних тріюмфів Віктора Ющенка як новообраного Президента України. Тоді він виступив тут із промовою про основні напрями розвитку держави. Втім, прогнози про стрімке надходження до нашої країни чужоземних інвестицій не справдилися. Цього року ні провідника України, ні прем'єр-міністра у Давосі не було. Проте стало відомо, що В. Ющенко занедужав і тільки надіслав учасникам форуму вітальну телеграму, в якій заявив, що за останній рік в Україні відбулися кардинальні зміни, зокрема у сфері підприємництва. „Нинішня влада створила цивілізовані умови... Зменшено імпортні мита, посилено боротьбу з контрабандою, скасовано численні бюрократичні перепони у взаєминах влада – підприємництво. Підприємництво виходить з тіні, держава дає зелене світло чесній конкуренції", – говориться у телеграмі Президента. „Україна довела, що є надійним елементом системи енергетичної безпеки Европи. Вона й надалі буде стабільним і передбачуваним транзитером енергоносіїв", – написав Президент. Він також запевнив, що приділятиме особливу увагу праці з чужоземними інвесторами.

Запрошення взяти участь у форумі отримав міністер економіки Арсеній Яценюк. Втім, „прозорість" інформації про українську участь у Давосі спершу нагадувала традиції „лихого кучмізму". 26 січня Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві заявляло, що не може повідомити про склад української делегації, і настійно радило журналістам звертатися за інформацією до прес-служби Міністерства економіки. Працівники ж останньої ніяк не могли повідомити, чи поїде їхній міністер у Давос, аж поки не з'явилося повідомлення, що А. Яценюк таки виступить перед учасниками форуму. З українського підприємництва на форумі традиційно була корпорація „Інтерпайп" із народним депутатом Віктором Пінчуком на чолі. Із певним перебором до числа

(Закінчення на стор. 3)

Керівники громади, зустрілися з новим Послом України в США

Керівники українсько-американських громадських організацій під час зустрічі з Послом України в США Олегом Шамшуром (посередині). На фото: частина учасників зустрічі.

ВАШІНҐТОН. – Президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай та інші провідники українсько-американських організацій зустрілися в приміщені посольства України у вечорі 24 січня з новопризначеним Послом України до США Олегом Шамшуром.

Українську громаду представляли провідники Українського Народного Союзу, Українського Конгресового Комітету Америки, Української Американської Координаційної Ради.

У своєму вітальному виступі Посол О. Шамшур зосередився на питаннях скасування поправки Джексона-Ваніка щодо України, відзначення 20-річниці Чорнобильської ядерної катастрофи, 75-ої річниця українського Голодомору-геноциду 1932-1933 років і спорудження у Вашінгтоні памятника його жертвам, а також на темі близьких виборів до Верховної Ради України. З приводу усіх цих питань відбулася жвава дискусія.

С. Качарай, президент Українського Народного Союзу, повернувшись з Вашінгтону, сказав, „що зустріч була надзвичайно вдалою, корисною та інформатив-

(Закінчення на стор. 23)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Наша Україна" і БЮТ почали переговори стосовно коаліції

КИЇВ. 30 січня відбулася перша зустріч представників „Нашої України" і Бльоку Юлії Тимошенко для вироблення коаліційної угоди, повідомив 31 січня прес-секретар Ю. Тимошенко Віталій Чепінога. „Наші Олександер Турчинов і Микола Томенко понесли туди свій варіянт угоди", – повідомив В. Чепінога. За його словами, від „Нашої України" у зустрічі брали участь Роман Зварич і Роман Безсмертний. В. Чепінога сказав, що дискусія ведеться навколо того, створювати коаліцію до виборів чи після. „Наша позиція: коаліція, що передбачає розподіл посад, повинна з'явитися після виборів, а зараз має бути підписана декларація єднання помаранчевої команди", – додав він. Як відомо, „Наша Україна" запропонувала учасникам виборів з числа провладних сил укласти коаліційну угоду, що передбачає вже зараз розподіл посад в уряді, керівництві парляменту та органах влади на місцях.

Дж. Гербст назвав політичною ідею референдуму про НАТО

КИЇВ. – 26 січня посол США в Україні Джон Гербст сказав, що бачить виключно „політику" в заявах української опозиції про те, що питання вступу України в НАТО слід вирішувати на референдумі. „Я думаю, – сказав Дж. Гербст, – що пропозиції про референдум – це політика". При цьому він відзначив: „Звичайно, щоб стати членом НАТО, український народ має підтримати цю ідею. Я думаю, що нині багато хто виступає проти вступу України в НАТО, оскільки вони мало знають про цей бльок. З часів Радянського Союзу в свідомості людей укорінилося неґативне ставлення до НАТО". Крім того, відзначив Посол, в останні два роки правління колишнього Президента України Леоніда Кучми „багато неґативного було сказано ЗМІ щодо Альянсу. Саме тому суспільство не володіє об'єктивною інформацією, що ж таке НАТО насправді".Як відомо, СДПУ(о) виступила з ініціятивою проведення референдуму про членство України в НАТО і Єдиному економічному просторі з Білоруссю, Казахстаном і Росією. За станом на 20 січня 2006 року Центральна виборча комісія зареєструвала 77 реґіональних ініціятивних груп, які повинні до 1 березня 2006 року зібрати 3 млн. підписів громадян на підтримку проведення такого референдуму.

Незаконні дії Чорноморської фльоти Росії у Криму

СИМФЕРОПОЛЬ. – У Криму 96 об'єктів українського майна незаконно використовуються Чорноморською фльотою Росії, 31 січня повідомила у Симферополі прес-служба Фонду майна Автономної Республіки Крим. Під час перевірки встановлено, що цих 96 об'єктів, немає у додатку до міжурядової українсько-російської угоди про розподіл майна фльоти. Висліди перевірки також показали, що російська сторона в односторонньому порядку списала і розібрала 35 об'єктів у Криму, попри те, що досі не ухвалене спільне рішення про порядок списання нерухомого майна, яке перебуває в оренді Чорноморської фльоти Росії. Крім того, за даними Фонду майна Автономної Республіки Крим, 25 об'єктів, орендованих російськими військовими, командування фльоти передало в суборенду без узгодження з українською стороною. Фонд наголосив, що згадані цифри не стосуються Севастополя. У повідомленні ці факти названі „значними невідповідностями у параметрах розподілу Чорноморської фльоти".

Вшанували пам'ять Героїв Крут

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко 29 січня закликав співвітчизників вшанувати пам'ять Героїв Крут. „Сьогодні один із тих днів, коли варто зупинитися, забути про метушню навколишнього світу і низько схилити голови", – зазначає глава держави у своєму зверненні до громадян з нагоди Дня пам'яті Героїв Крут. На переконання В. Ющенка, 29 січня 1918 року стало унікальною сторінкою історії України, „яка несе кольосальне емоційне та історичне навантаження. Переконаний – скільки б років не минуло, українці знову і знову повертатимуться до подій того періоду. У них ми черпаємо бажання гідно жити і надхненно творити", – йдеться у зверненні В. Ющенка. „Українська влада і народ повинні вийти єдиним фронтом на захист національних інтересів України. Я закликаю наших політиків бути виваженими, а громадян – мудрими. В єдності – наша сила", – підкреслив Президент. Дата 29 січня увійшла в українську історію як день пам'яті мужніх героїв, що загинули за самостійність, волю та незалежність Батьківщини. 29 січня 1918 року під залізничною станцією Крути в Чернігівській області 300 київських студентів загинули в бою з частинами більшовицької армії.

КИЇВ. – Військовики-ліцеїсти на вічу, присвяченому пам'яті Героїв Крут 29 січня 2006 р. *Фото УНІАН*

Росіяни купили банк „Мрія" П. Порошенка

КИЇВ. – Російський „Зовнішторгбанк" купив 98 відсотків акцій банку „Мрія" (Київ), за 70 млн. долярів, повідомив 31 січня голова спостережної ради „Мрії" Ігор Кононенко. Зі слів президента-голови правління „Зовнішторгбанку" Андрія Костіна, „Зовнішторгбанк" плянує до кінця 2006 року об'єднати свій дочірній банк в Україні з „Мрією" і протягом найближчих двох років вивести об'єднаний банк до числа 10 найбільших українських фін ансових установ, а протягом найближчих 3 років - до числа 5 найбільших. Найближчим часом російський „Зовнішторгбанк" плянує спрямувати на збільшення капіталу дочірнього українського банку 25 млн. евро, а протягом трьох років не менше, ніж 300 млн. евро. Експерти пов'язують банк „Мрія" з екс-секретарем Ради національної безпеки й оборони Петром Порошенком. 99.9 відсотка акцій російського „Зовнішторгбанку" належать урядові Росії.

В. Путін вимагає від України заплатити за відбір газу

МОСКВА. – 31 січня президент Росії Володимир Путін заявив, що Україна повинна заплатити за відбір російського газу під час холодів за погодженими раніше цінами. Він відзначив, що Україна в період холодів щодня відбирала з експортних обсягів 34-35 мільйонів кубометрів російського газу. Президент нагадав, що Росія зобов'язалася доставити в Україну лише 17 мільярдів кубометрів газу. Путін підкреслив важливість того, щоб українська сторона сплатила ці обсяги за договірною ціною. Кажучи про енерґетичну безпеку европейських споживачів, президент підкреслив, що для стабільного постачання ринків Західньої Европи необхідна побудова Північно-европейського газопроводу, маршрут якого прокладений таким чином, щоб уникнути країн-транзитерів. На закінчення він додав, що газові домовлености між Росією і Україною носять компромісний характер і задовольняють обидві сторони.

Б. Тарасюк занепокоєний касетами „Інтера"

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ стурбоване тим, що 27 січня білоруські митники на україно-білоруському кордоні вилучили відеоматеріяли в знімальної групи телекомпанії „Інтер". У зв'язку з цим до МЗС було викликано представника посольства Білорусі в Україні. Він був проінформований про звернення журналістів, у яких на кордоні в Гомельській області на митному пункті „Нова Гута" митники вилучили для експертизи 3 відеокасети на предмет наявности в них відомостей „антидержавного характеру".Також представник посольства одержав ноту українського МЗС з пропозицією роз'яснити цю ситуацію і повернути „Інтеру" відеоматеріяли. Група „Інтера" поверталася з Гомельської области, де проводила фільмування для сюжету, присвяченого ситуації в Білорусі напередодні президентських виборів.

Серед найбагатших – 7 українців

КИЇВ. – Сім українців увійшли 2005 року до списку ста найбагатших людей Центрально-Східньої Европи, який готує польський тижневик „Впрост" (Wprost). На думку спостерігачів, за рік, що минув, український олігарх, президент футбольного клубу „Шахтар" (Донецьк) Ринат Ахметов і зять колишнього президента України, засновник групи „Інтерпайп" Віктор Пінчук збідніли на мільярд долярів, натомість збагатів на понад півмільярда керівник групи „Приват" Ігор Коломойський. Перше місце у списку багатіїв, з маєтком, який оцінюють у 15 мільярдів долярів, посів російський олігарх Роман Абрамович. Росіяни займають усі місця в першій десятці списку „Впрост". Оглядачі пояснюють це тим, що в Росії приватизували найбільше державного майна. Крім Рината Ахметова, зменшилися статки у Віктора Пінчука, який посідає 27 місце зі статками в півтора мільярда доларів, це на мільярд менше, ніж рік перед тим. Інші найбагатші українці, за оцінкою польських оглядачів, це Федір Шпіг – 51–ше місце, Олександер Ярославський – 62 місце, та Петро Порошенко – дев'яносто п'ятий. Капітал П. Порошенка оглядачі „Впрост" оцінюють у 300 мільйонів долярів.

В Україні за два тижні від холоду померло 589 осіб

КИЇВ. – З 16 по 31 січня в Україні до медиків через переохолодження звернулись 6 тисяч 705 осіб, у лікарні потрапило 3 тисячі 874, померло 589 осіб, повідомили 31 січня у пресслужбі Міністерства охорони здоров'я. За попередню добу станом на ранок 31 січня по допомогу до медиків звернулось 250 осіб, госпіталізовано 146, померло 34 осіб.

Українського карикатуриста визнали в Японії

ТОКІО. – Український художник Володимир Казаневський отримав золоту медаль 27-го міжнародного конкурсу карикатуристів „Гумор і сатира", який щорічно проводить в Токіо найпопулярніша в Японії газета „Іоміурі Сімбун". Посольство України в Японії повідомило, що передаючи 27 січня цю нагороду посолові України в Японії Юрієві Костенкові, президент газети „Іоміурі Сімбун" Такую Такігана відзначив, що вона є „свідченням культурних зв'язків наших народів, що зростають".

За повідомленнями інформаційних аґентств

Віталій Кличко розпочав перевиборну кампанію

Відомий боксер Віталій Кличко, провідник Громадянського бльоку „Пора-ПРП", 1 лютого на прес-конференції оголосив про початок передвиборної кампанії бльоку. Він також має намір кандидувати на посаду міського голови Києва. 27 січня з цього приводу з ним мала розмову кореспондент Радіо „Свобода" Марина Пирожук.

– Ви очолили виборчий бльок „ПОРА-ПРП", який має невисокий рівень популярности. Чим Ви будете завойовувати виборця, якими свіжими ідеями?

– Багато експертів у політиці кажуть, що було не дуже правильно підтримувати бльок, який може не потрапити до парляменту. Я звик приймати рішення сам, я не ставлю перед собою мети обов'язково потрапити до парляменту. Якби така мета стояла, я думаю, що було досить інших можливостей. Люди, що належать до бльоку „ПОРА -ПРП", відповідають моїм ідейним поглядам, відповідають моїй життєвій позиції, і тому я підтримую їх.

– А намір іти в посадники – це Ваше особисте рішення чи, можливо, це порадив бльок, який Ви очолили?

– Така ідея виникла не випадково, я давно думав над цим. Це дуже велика відповідальність – перед собою, перед мешканцями Києва. Завдяки своїй спортивній діяльності я побував практично у всіх країнах світу, познайомився з багатьми провідними політиками, провідними підприємцями.

Бачив, за якими правилами люди живуть у розвинутих, цивілізованих країнах, бачив, як вирішуються і які проблеми є актуальними для сучасних мегаполісів. Приїджаючи до Києва, ловив себе на думці: чому ті ж самі проблеми, які є в країнах Західньої Европи, в США, не вирішуються, на жаль, у Києві і переходять у розділ проблем хронічних?

– На цих виборах Ви будете змагатися з Олександром Омельченком. З ним Вас пов'язують давні взаємини. Не боїтеся програти?

– Тут не суттєво, хто виграє, а хто програє. Найголовніше, щоб виграли в цій боротьбі мешканці Києва.

– У вас не було конфлікту з Омельченком?

– Ні, конфліктів у нас не було. У нас різниця у поглядах на керівництво містом Києвом у вирішенні тих проблем, які тут існують. Це проблеми абсурдних цін, викликаних корупцією, монополією. Відбувається пригальмовування ринкових процесів, які мали б розвиватися. Я можу твердо сказати, що не лише ціни на житло, а й можливість отримання самого житла стоїть дуже гостро, на одному з перших місць. Це питання можна елементарно вирішувати, відкривши можливості ринку – попит визначає пропозиції.

Не лише ціни на житло дуже високі. Ціни на продукти харчування в Києві абсурдно високі, вони вдвічі, а може й втричі перевищують ціни країн розвинутих країн Західньої Европи і США. Я маю команду професіоналів, які готові запропонувати стратегію розвитку, яку ми представимо найближчими тижнями на окремій прес-конференції. На ній я також зможу представити команду професіоналів, які у випадку моєї перемоги будуть відповідати перед киянами за ті проблеми, над вирішенням яких ми разом будемо працювати.

– Рік тому Ви були великим шанувальником як Віктора Ющенка, так і Юлії Тимошенко. Зараз ці політики пересварилися, що викликало в свою чергу певні розчарування серед громадян помаранчевої команди. Чи не змінили Ви своє ставлення до цих політиків зараз?

– Цей конфлікт привів до того, що дуже багато людей, котрі рік тому виходили не за гроші, а за покликом своєї душі і серця, для того, щоб змінити життя на краще, відчули розчарування. Люди цей конфлікт сприйняли негативно. На жаль, ні та, ні інша сторона до компромісу не прийшли, а навпаки – розкол ще більше посилився. Наша партія підняла той помаранчевий прапор, який трохи сколихнувся, щоб ті ідеї і принципи, які були задекляровані на Майдані, довести до кінця. Президент у нас є. Як кожен українець, сподіваюся, що у нас буде достойний парлямент і прем'єр-міністер.

– Подейкують, що Ви у Києві володієте кількома об'єктами. Чи відповідає це дійсності?

– У Києві я живу у своїй квартирі, яка є єдиною моєю приватною власністю.

Віталій Кличко роздає автографи своїм прихильникам біля Українського дому в Києві 1 лютого 2006 р. Фото УНІАН

Перемога „Гамасу" у Палестині

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 25 січня на виборах до палестинського парляменту – законодавчої ради автономії перемогло войовниче угруповання „Гамас", головний суперник правлячої партії „Фата" („Fatah"). Це перші парляментські вибори на Західньому березі Йордану, в смузі Газа та Східньому Єрусалимі за останні 10 років.

Правляча партія„Фата" отримала лише 43 з 132 мандатів, тоді як представників радикального руху „Гамас" у парляменті буде майже вдвічі більше – 76. Ще тринадцять мандатів здобули представники кількох дрібних партій. Після підтвердження перемоги „Гамасу" палестинський прем'єр-міністер Ахмед Курей зрезигнував.

Висліди волевиявлення мешканців Палестини не стали несподіванкою для більшости політичних оглядачів. „Гамас", який уперше брав участь у виборчому процесі, йшов на вибори з обіцянкою кардинально змінити життя кожного палестинця, тоді як „Фата" закликала виборців підтримати спадкоємність курсу. Провідники обох партій усвідомлюють необхідність діялогу. Політичне керівництво „Гамасу" 27 січня запропонувало політикам від „Фати" утворити уряд національної єдности. Перемога на виборах була несподі-ванкою для „Гамасу". Самі члени „Фати" протестували проти розширеної корупції в лавах „Фати" як причини поразки партії на виборах.

А. Курей, який репрезентує партію „Фатг", оголосив, що палестинський президент Махмуд Абас повинен звернутися до „Гамасу" з пропозицією зформувати новий уряд.

Діючий прем'єр-міністер Ізраїлю Егуд Ольмерт 26 січня заявив, що його країна не зможе вести переговорів з палестинським урядом, якщо до нього входитиме „Гамас" - цю організацію Ізраїль вважає терористичною.

США також сказали, що не співпрацюватимуть з „Гамасом", доки вони не переглянуть своєї насильницької політики щодо держави Ізраїль.

Водночас Европейський союз каже, що співпрацюватиме з будь-яким урядом, який готовий діяти у мирний спосіб.

Перемога „Гамасу" зумовила інтенсивну дипломатичну діяльність в Европі та на Близькому Сході. З цією перемогою „Гамас" опинився під тиском міжнародної спільноти, яка вимагає від угрупування відмовитися від задекларованих принципів насильства проти Ізраїлю.

Через кілька годин після того,

(Закінчення на стор. 20)

Всесвітній...

(Закінчення зі стор. 1)

„українців" у Давосі можна зарахувати й магната, що придбав колишню пінчуківську „Криворіжсталь", голову компанії „Mittal Steel" Лакшмі Мітала.

Представники світової економічної й політичної еліти обговорили причини й наслідки газового конфлікту між Москвою та Києвом. Джордж Сорос заявив, що використання Росією статусу газового експортера у політичних цілях має стати сигналом для Европи, чия залежність від російських енергоносіїв дедалі зростає. Польща намагається переконати ЕС у необхідності проводити спільну енергетичну політику, до якої Варшава також хотіла б залучити Україну, Грузію й Молдову – саме ті країни, на які Москва чинить газовий тиск. Неформальна назва альянсу, яка останнім часом фігурує в пресі, – „Енергетичне НАТО".

Загалом у Давосі зібралися 2340 представників 89 країн світу, серед яких 15 голів держав, а також зірки шов-бізнесу, зокрема рокер Боно, дизайнер Джорджіо Армані, актори Бред Піт та Анджеліна Джолі, які приїхали обговорити проєкти боротьби зі СНІД-ом, туберкульозою, малярією, допомоги біженцям тощо.

Основні ж теми дискусій відбивали сучасні пріоритети гльобалізованого світу: Китай та Індія дедалі більше набувають ваги в економіці, стрімко зростає їхнє населення, тому й прикута до них увага економічних і політичних еліт. Обговорено на форумі також зростання цін на нафту, ядерні амбіції Ірану та ряд інших питань.

Минулого року Україна розглядалася світовою спільнотою як надзвичайно цікавий феномен демократичного перетворення, без громадянської війни, в дуже великій країні на европейському континенті. Росії традиційно приділяється велика увага: зрозуміло, що на сьогоднішній день це один із найбільших політичних гравців, який зараз виконує обов'язки головуючого у „великій вісімці"...

Власник декількох телеканалів Віктор Пінчук заявив у Давосі, що тиск на телевізійні канали і їхню інформаційну політику в Україні відсутній. Керівник польського телеканалу „Polsat" запитав про можливість і доцільність створення в Україні 24-годинного інформаційного мовлення.

В. Пінчук відповів, що ніяких проблем для його створення не існує з точки зору політики. У той же час він висловив думку, що з економічного боку цей проєкт не буде прибутковим у найближчі 5-10 років.

Відомий фінансист Джордж Сорос, який брав участь у форумі, присвяченому залученню інвестицій в Україну, повідомив журналістам, що зацікавлений у проєкті реалізації в Україні незалежного телемовлення замість існуючого підконтрольного державі.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Іраном займатиметься Рада Безпеки ООН

ЛОНДОН. – Росія та Китай погодились зі США та Европейським союзом, аби МАҐАТЕ передала розгляд іранської ядерної програми Раді Безпеки. Але у спільній заяві після зустрічі, яка відбулася 30 січня у Лондоні, вони наголосили, що Рада Безпеки повинна діждатися вислідів переговорів з МАҐАТЕ у березні, перед тим, як застосувати будь-які санкції. Попередньо Росія та Китай не погоджувались, аби іранським питанням займалась Рада Безпеки. США та деякі европейські країни кажуть, що ядерна програма Теграну спрямована на виробництво ядерної зброї. Але як запевняє іранський міністер нафти Казем Вазірі-Гамене, програма його країни спрямована на забезпечення енергії в мирних цілях. Він також сказав, що його країна не має намірів припинити постачання нафти на світовий ринок. Напередодні тегранський міністер економіки сказав, що ціни на нафту можуть зрости, якщо проти Ірану буде застосовано санкції через його ядерну програму.

В Іраку важко поранено репортерів ABC

БАГДАД, Ірак. – Журналіст американського телеканалу новин Ей-Бі-Сі (ABC) Боб Вудроф (44 роки) і фоторепортер Даґ Воґт (46 років) 29 січня отримали серйозні поранення в Іраку під час виконання своїх професійних обов'язків. Автомобіль, у якому вони їхали разом з іракськими військовослужбовцями, підірвався на закладеному в дорогу вибуховому пристрої в районі міста Таджи, недалеко від Багдаду. Стан обидвох поранених важкий. Їх доставили у військову лікарню США. Вечором того ж дня після прелімінарних операцій обидвох перевезено літаком до військової лікарні США у Ляндсштулі, Німеччина, де лікарі ствердили, що швидке лікування ранених у військовій лікарні в Багдаді стало віхою в їхньому порятунку. Стан обидвох ранених залишається важким, але стабільним, і лікарі 31 січня в Ляндсштулі дозволили їх перевезти до США. Лікарі вважають, що шлях до виздоровлення Б. Вудрофа і Дага Вогта буде важким і довгим. Боб Вудроф є провідним журналістом каналу. За час своєї праці на телебаченні він побував у багатьох гарячих точках, у тому числі – в Афганістані, Белграді й Косово.

Скандал у суді над колишнім іракським лідером

БАГДАД, Ірак. – Суд у Багдаді над колишнім іракським провідником С. Гусейном поновився 28 січня за головування нового судді і швидко перетворився на скандал, внаслідок якого команда адвокатів і сам С. Гусейн залишили залю слухань. Суперечка почалася невдовзі по тому, як суддя Рауф Абдель Рахман заявив, що він не терпітиме політичних промов підзахисних. Потім він вислав геть зі залі засідання одного з підзахисних – зведеного брата Садама, Барзана аль-Тікріті, який не підкорився вимогам судді. Після запеклої словесної перепалки, яка згодом облетіла всі телеканали світу, команда адвокатів разом із С. Гусейном залишила суд на знак протесту. Колишнього іракського президента і ще сімох підзахисних звинувачують у вбивстві понад ста сорока осіб у місті Дуджайл у 1982 році.

Моцартові - 250 років!

ЗАЛЬЦБУРҐ, Австрія. – 27 січня розпочалися головні урочистості на відзнаку двохсот п'ятдесятої річниці з дня народження одного з найвидатніших композиторів світу – Вольфґанга Амадея Моцарта.Триденні святкування відбулися в місті, де він народився, – Зальцбурґу, а також у столиці Австрії – Відні, де він написав деякі з найкращих своїх творів. Театри австрійської столиці показують низку його опер, зокрема „Чарівну Флейту" та „Весілля Фіґаро". Спеціяльне Богослуження відбулося у віденському катедральному соборі св. Стефана. У Зальбурґу, де урочистості триватимуть два тижні, 27 січня відбувся концерт просто неба, який завершився о восьмій вечора, коли пролунали дзвони трьох церков рівно о тій годині, коли 1756 року народився Вольфґанґ Амадей Моцарт. Того ж дня Австрія, яка наразі головує в Евросоюзі, провела на батьківщині композитора дводенну конференцію щодо майбутнього Европи.

Іран домовився з Росією про уран

ТЕГРАН, Іран. – Іран 28 січня повідомив, що досяг домовлености з Росією про деякі аспекти пляну збагачення урану, яке відбуватиметься поза іранською територією. Міністер закордонних справ Ірану сказав, що дві країни розширять працю в цій сфері, котра задіюватиме представників інших держав. Росія раніше запропонувала цей плян, аби заспокоїти західні країни, які виступають проти розширення Іраном будь-якої ядерної програми. США твердять, що Іран не може бути зацікавлений у такому пляні, і що усе це робиться з метою виграти час і відвернути критику. Тим часом провідний іранський представник застеріг, що його країна готова застосовувати балістичні ракети – у разі, як вона стане об'єктом зовнішнього нападу. Голова Іранської революційної ґвардії генерал Сафаві сказав, що Іран не плянує ні на кого нападати, але готовий відповідати на удари ракетами, які мають радіюс дії до двох тисяч кілометрів.

Перша енцикліка Папи – про любов

ВАТИКАН. – Папа Бенедикт XVI, через 9 місяців після обрання на посаду, 27 січня оприлюднив свою першу енцикліку – послання до католиків світу. У документі Папа пропонує глибоку філософську аналізу тілесної і духовної любови. Оглядачі зауважують, що прохолодний образ суворого консерватора, з яким асоціювався досі Бенедикт XVI, викликав певний подив і полегшення серед чільного духовенства. Любов – це поняття, яке сьогодні надто часто використовується, а тілесна любов – ерос – зводиться до простого сексу і стала товаром, який можна купити і продати. Але є інша – висока любов – беззастережна, духовна й самовіддана – така, як описано в Святому Письмі. Перша енцикліка Бенедикта XVI „Deus Caritas Est" („Бог – це любов") – 294-те папське послання до християн, відколи Ватикан вперше почав писати листи до своєї пастви 1740 року. У документі Папа говорить про любов між чоловіком і жінкою, а також про потребу беззастережної любови до всього людства. Друга частина енцикліки, написаної рідною для Папи німецькою мовою, присвячена любові як доброчинности до тих, хто особливо потерпає в країнах, що розвиваються. Наші часи – пише Папа – закликають допомагати сусідам у потребі. Оглядачі зауважують, що попри те, що перша папська енцикліка - набагато м'якша, ніж багато документів, виданих Ватиканом в недалекому минулому, вона не є різкою зміною позиції Церкви щодо статевих стосунків - як наприклад, гомосексуальности, контрацепції, а також розлучень.

„Google" дав згоду Китаєві на певну цензуру

ВАШІНҐТОН. – Провідна компанія інтернетного пошуку „Google" 24 січня погодилась з цензуруванням деяких своїх матеріялів у Китаї в сподіванні отримати доступ до одного з найбільших інтернет-ринків світу. Запити осіб, які вестимуть пошук з комп'ютерів у Китаї, переадресовуватимуться до нової служби „Google-dot-CN", яка, як твердять критики, може обмежувати доступ до багатьох веб-сайтів. Офіційні представники „Google" визнають, що обмеження в доступі до результатів інтернет-пошуку суперечать цілям компанії, однак сподіваються, що зможуть відігравати позитивнішу ролю на китайському ринку, попри ці обмеження.

За матеріялами ЗМІ

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

дружину покійного Мартина Лютера Кінга – борця за рівні та громадянські права. Він підкреслив те, що саме вона підняла засвічений смолоскип рівноправности та мирної боротьби за громадянські права.

У своєму 50-хвилинному звіті перед обома палатами Конґресу Президент звучав примирливо, та досить часто простягав оливну гілку демократам. Він порушив найбільш актуальні справи, зокрема війну з тероризмом, говорив про необхідність його поборення зайвим поширення свободи у світі. „Терористи прорахувалися, – сказав він. – Свобода нам дорога і ми готові її відстояти".

Президент Дж. Буш захищав зовнішню політику США, вважаючи, що США не здобудуть безпеки, якщо відмовлятимуться від своїх переконань і не захищатимуть власних кордонів. Кожен крок на шляху до свободи робить Америку безпечнішою країною, а нещодавні вибори в Афганістані та Іраку довели, що свобода та демократія має можливості, і хоч вона не буде такою, як в США, бо включатиме свої власні традиції, але зробить належний крок у тому суспільстві. Дж. Буш наголосив, що Ірак залишається важливим та болючим питанням, але США перемагають. Він додав, що Америка і надалі не буде ізоляціоністом і продовжить боротьбу з тероризмом:„Терористи обрали зброю страху – коли вбивають школярів у Беслані або пересічних лондонців, або ж обезголовлюють заручників. Терористи сподіваються, що ті жахи зламають нашу волю і насильство пошириться. Але вони помиляються".

На тлі критичних оцінок становища в Іраку, величезних бюджетних дефіцитів та гучних скандалів навколо провідних діячів його Республіканської партії, Джордж Буш намагався використати цьогорічну промову, щоб збудити патріотичні почуття та зміцнити віру в те, що дальшу безпеку і добробут запевнить керівництво Америки у світі: „Єдиний шлях, яким ми можемо захистити наш народ, – єдний шлях, яким ми можемо запевнити мир, – єдиний шлях, яким ми можемо визначити власну долю, – це шлях провідництва. Отож США мають залишитися провідником", – зазначив Дж. Буш.

Говорячи про боротьбу в Іраку, він зазначив, що залишення цієї стратегічної країни напризволяще зробило б таких, як Бен Ладен та Аль-Заркаві її господарями. Тому, підкреслив Президент, відкладім суперечки минулого, бо вибір у нас лише один: продовжити боротьбу, перемогти ворога і підтримати наших вояків в їхній виняткового важливій місії.

Торкаючись економіки, Дж. Буш підкреслив згубну – як він її назвав – залежність Америки від імпортованої нафти. Президент сказав, що новітня технологія може врятувати Америку від тієї залежности. Він оголосив збільшення фінансування дослідів у галузі чистої енергії, інвестицій в електростанції, які не додають у атмосферу парникових газів, а також сонячних та вітрових технологій. Він також вказав на необхідність зміцнення конкурентноздатности американської економіки – на тлі активного розвитку таких країн, як Китай та Індія.

Президент Дж. Буш порушив необхідність змін в коштовній системі охорони здоров`я, і в кінці визнав факт расової нерівности, яку винесли на поверхню наслідки урагану „Катріна" та їх невдале подолання. Крім того, Президент зазначив, що найбільш тривожать його справи державної безпеки та боротьба з тероризмом.

З традиційною відповіддю на промову Президента виступив губернатор Вірджинії-демократ Тім Кейн, який критикував не тільки промову Президента, але й майже усі подані пропозиції. Зокрема губернатор Вірджінії критикував дії Президента стосовно війни в Іраку – недостатнє спорядження війська, що бере участь в тому конфлікті. Т. Кейн звинуватив уряд в тому, що він своїми діями показав себе неефективним у служінні інтересам народу.

Х.В.–Ф.

ПАРЕ засудила злочини комунізму: різні думки і сподівання

Парляментська Асамблея Ради Европи (ПАРЕ) увечорі 25 січня ухвалила резолюцію, яка засуджує порушення прав людини комуністичними режимами. За резолюцію з засудженням злочинів комунізму проголосували 99 европарляментарів, проти – 42. Для схвалення конкретних рекомендацій для урядів країн, що входять до Ради Европи, потрібно було набрати дві третини голосів, але цього не сталося. А саме ці рекомендації містили конкретні пропозиції, як створення спеціяльних комітетів для збирання свідчень про порушення прав людини за часів комунізму; скликання міжнародних конференцій для обговорення та клясифікації злочинів комунізму .

Проти засудження злочинів комунізму виступили усі представники Росії у ПАРЕ, за винятком Володимира Жириновського. А провідник російських комуністів організував під будівлею ПАРЕ акцію протесту, у якій взяли участь близько 200 осіб. Російську делегацію під час дебатів у ПАРЕ підтримали і представники деяких лівих партій Европи.

Представник України Михайло Гладій під час дискусії у ПАРЕ заявив: „Особливо важливим розгляд цього питання є для постсовєтських країн, де червоний режим тривав не одне десятиліття. Наприклад, Україна в ярмі більшовизму перебувала понад сімдесят років. За цей час змінилося три покоління. Можете уявити, яке глибоке коріння мав цей антилюдський режим, скільки людських доль він скалічив, до скількох привів смертей. Мільйони!“.

В офіційній заяві ПАРЕ говориться: *„Парляментська Асамблея Ради Европи засуджує маштабні порушення прав людини тоталітарними комуністичними режимами і висловлює підтримку та розуміння жертвам цих режимів. Асамблея констатує, що ці порушення включають у себе масові вбивства, смерті в концтаборах, голод та депортації“.*

Вперше ж про засудження комунізму у Раді Европи заговорили у 2003 році. Відповідну заяву виголосив теперішній президент Парляментської Асамблеї Рене Ван дер Лінден. А вже 2005 року швед Йоран Ліндблан на політичній комісії виступив з доповіддю „Необхідність засудження міжнародною спільнотою злочинів комунізму“.

Однак, через протести комуністів, на наступній політичної комісії доповідь дещо переформатували. Зокрема замість слів „злочини комунізму“, з'явилися слова „засудження злочинів тоталітарних комуністичних режимів“.

Український історик Юрій Шаповал називає рішення ПАРЕ гарним уроком для керівництва України, яке почало писати перші сторінки незалежности: „Я маю на увазі першого всенародно обраного Президента Леоніда Кравчука. На ньому лежить провина незасудження комуністичного ладу, його злочинів, недистанціювання від того темного минулого, від якого Україна мала б очиститися значно раніше. Це зайве свідчення і ще один сиґнал для тих, хто нині ще чіпляється за ці застарілі ідеї, для сучасних українських комуністів, які переконують, що вони відстоюють найсвітліші ідеали. Хоча насправді історія комунізму – це історія злочинів і антигуманної політики“.

А ось що сказав з приводу засудження ПАРЕ злочинів комунізму **член Комуністичної партії Ігор Алєксєєв:** „Це пов'язано, перш за все, з тим невдалим розвитком подій, що відбуваються в Евросоюзі з питаннями европейської ліберальної демократії. А по-друге, це пов'язано зі значним зростанням впливу на суспільне життя, в тому числі в европейських країнах, лівих партій. Після прийняття цієї резолюції, нам, представникам лівих сил, і КПУ передусім, потрібно підготувати резолюції щодо засудження злочинів християнства“.

З оптимізмом сприйняв рішення ПАРЕ **член Гельсінської Спілки Петро Січко**, який провів у сталінських концтаборах смерті 17 років: „Якщо ці злочини будуть засуджені, то, безумовно, життя буде різко мінятися. До влади будуть приходити чесні люди, ті, які хочуть працювати для народу. А комуністичний режим – це був сатанинський режим. І ми знаємо, скільки мільйонів людей знищили і ще до цього часу винні не засуджені. Жертвами комуністичного режиму стали щонайменше 10 мільйонів українців“.

Член наглядової ради Військового ліцею Івано-Франківська Орест Дичківський: „Рішення дуже добре, тільки пізнє, тому що такі люди, як я, зустрічалися з радянською дійсністю лицем в лице, і знають ці злочини на власному досвіді, тому ми вважаємо, що комунізм – це той самий гітлерівський нацизм, тільки соціяльний. Комунізм – це злочинна ідеологія. З цього треба починати. Так, як засудили нацизм, так треба засуджувати комунізм. Чому? Яка мені різниця, що мене вбили, тому що я єврей, циган чи українець, а чи тому, що я буржуй, куркуль чи ворог народу, чи націоналіст? “.

Історик Володимир Сергійчук: „Я сприйняв це рішення як закономірний результат тих свідчень, які поширюються про ті нелегкі часи для українського та інших народів, зрештою для того ж російського народу, тому що він теж мав невинні жертви протягом 70 років ХХ століття. Ідея комуністична у пляні рівности, братерства, свободи – гарна. Тому невипадково, що не засуджено комуністичну ідею, а засуджено комуністичний режим, тобто втілення цієї ідеї на практиці. Подивившись масу документів з таємних архівів Комуністичної партії, я можу стверджувати, що справді у багатьох випадках ті документи засвідчують, що свідомо, цілеспрямовано той режим йшов на знищення цілих народів, скажімо, українського селянства, якщо говорити про 1933 рік“.

Комуніст Микола Шульга: „Я уважно прочитав резолюцію ПАРЕ. Мені вже 60, і з дитинства я знав, що за етнічною ознакою висилати людей – це злочин, за погляди засуджувати людей – це також недемократично. Індивідуальні і колективні вбивства, смерті в концтаборах, голодомори, висилки, депортації, рабський труд – це, починаючи з ХХ з'їзду КПСС, засуджено. Що стосується сучасної КПУ, то вона стоїть на тих позиціях, що це неприпустимі речі. Я висловлюю свою точку зору“.

Політолог Ігор Лосєв: „Якби КПУ поділяла точку зору Миколи Шульги, то вона б мусила схвалити рішення европейських інституцій. Звичайно, це треба було зробити ще років 50 тому, тоді б це реально допомогло захистити мільйони жертв. Але краще пізно, ніж ніколи. Мене дивує заява Ігоря Алексєєва щодо християнства. Чому ж комуністи масово нищили християнських священиків, чому переслідували за віру? “.

Які правові наслідки рішення ПАРЕ може мати для України? Якщо молода держава себе вважає зобов'язаною шанувати европейські цінності, то, очевидно, мають бути правові наслідки, реаґування найвищої влади.

За приблизними оцінками, жертвами комуністичних режимів у ХХ столітті у світі стали близько 100 мільйонів осіб. З них близько 65 мільйонів загинули у Китаї. Приблизно по два мільйони осіб стали жертвами комуністичних режимів у Північній Кореї та Камбоджі. Чимало жертв комуністичного свавілля припало і на країни Африки, Східньої Европи, Латинської Америки, а також на Афганістан та В'єтнам. А на теренах колишнього СССР загинуло близько 20 мільйонів людей.

За матеріялами Радіо „Свобода“

Провідники комуністичного режиму про „червоний терор“:

Григорій Петровський (*на його честь названо українське місто Дніпропетровськ*):

„Найвища пора покінчити зі сентименталізмом. З-поміж буржуазії і офіцерів треба набрати багато закладників. При найменшому опорі вживати масові старти. ЧеКа та міліція повинні викрити і арештувати усіх підозрілих і негайно розстріляти тих, хто причетний до контрреволюційної діяльности“ (3 вересня 1918 р.).

Фелікс Дзержинський (*на його честь названо українське місто Дніпродзержинськ*):

„Нехай вороги робітничої кляси знають, що кожен затриманий з нелегальною зброєю буде негайно розстріляний, а кожен, хто насмілиться поширювати будь-яку пропаганду, спрямовану проти совєтської влади, буде негайно арештований і зачинений у концтаборі“ (31 серпня 1918 року).

Георгій Орджонікідзе (*з приводу повстання селян на Північному Кавказі 23 жовтня 1920 року*):

„Спалити цілком станицю Калинівську, усунути усіх мешканців зі станиць Єрмолівської, Романівської, Самачинської і Михайлівської, усіх чоловіків віком від 18 до 50 років завантажити у транспорти і вислати на північ, на каторгу“.

Михайло Тухачевський (*з приводу повстання селян в Тамбовській губернії 11 червня 1921 року*):

„Розстрілювати на місці і без суду кожного, хто не подає свого прізвища, у селах брати закладників і розстрілювати у випадку підозри на переховування зброї, у випадку виявлення зброї розстрілювати на місці і без суду найстаршого чоловіка в родині, вважати за бандитів родини, які переховують рідню або майно бандитів і розстрілювати на місці без суду найстаршого чоловіка в сім'ї“.

З „Чорної книги комунізму“. Париж, 1997 р.

Помер Мирон Кертичак

У ніч з 25 на 26 січня в підваршавській місцевості Марки помер Мирон Кертичак – голова Об'єднання українців у Польщі, заступник голови Европейського конґресу українців.

Мирон Кертичак народився 29 січня 1955 року в Жугенях Бранєвського повіту, на Вармії. 1983 року закінчив відділення фізики у Ґданському університеті, а 1998 р оці – Головну школу торгівлі у Варшаві за спеціяльністю „менеджер культури“.

У 1974-1989 рр. – діяч гуртка Українського суспільно-культурного товариства в Ґданську та співорганізатор молодіжних заходів – Молодіжного ярмарку, Рейду „Карпати“, зустрічей студентської молоді. Від 1976 до 1989 року працював у Ґданську журналістом-фоторепортером у студентській, реґіональній і відомчій пресі. Член Спілки журналістів Республіки Польща. У 1989-1990 рр. був заступником голови Українського суспільно-культурного товариства (УСКТ), упродовж 1990-1996 рр. працював секретарем Об'єднання українців у Польщі. Від 1996 до 2005 р. – голова Головної управи Об'єднання українців у Польщі. 2001 року його обрали заступником голови Европейського конгресу українців і членом президії Української Всесвітньої Координаційної Ради.

Св. п. Мирон Кертичак

Торік у квітні на V з'їзді Об'єднання українців у Польщі Мирона Кертичака обрали головою Об'єднання на наступну каденцію. Від 3 жовтня 2005 року – співголова Спільної комісії уряду РП і Національних та етнічних меншин. Ініціятор багатьох заходів, спрямованих на поглиблення польсько-українського діялогу та співпраці між Польщею й Україною. 2004 року Уряд України відзначив його Державною нагородою України „За заслуги“ ІІ ступеня.

Петро Тима,
член Головної управи ОУП

Рік президентства В. Ющенка: досягнення і невдачі

Минув рік від інавгурації Президента України В. Ющенка. У попередньому числі „Свободи“ було подано телевізійне звернення Президента з цього приводу, у якому говориться, що рік був напружений і складний як для В. Ющенка, так і для України.

Отже, що вдалося і чого не вдалося за цей рік зробити Президентові та його команді? Що можна віднести до досягнень, а що до помилок та невдач? До успіхів можна віднести зовнішню політику України, а саме продовження інтеграції України до демократичного світу. Змінилося на позитив ставлення до свободи слова, відчулося зміцнення громадянських інститутів, зростання свідомости людей і впевнености у власні сили. У соціяльній політиці були здобутки, пов'язані з тим, що влада робила соціяльні виплати, здійснювала соціяльні і молодіжні програми.

Водночас до певної міри була втрачена стратегічна ініціятива, не була мобілізована команда. Скажімо, почався діялог із суспільством – президентські слухання, але вони не були постійними. Невдачею став розкол „помаранчевої команди“, всього „помаранчевого табору“. 2005 рік був втрачений для наступальних реформ у суспільстві, в економіці. Але головне, що люди відчувають: не виправдалися надії на зміни, на те, що після революції життя, атмосфера зміниться на краще. Суттєвого підвищення народного добробуту не сталося, тому що підвищені соціяльні виплати з'їдалися підвищеними цінами.

В економіці справедливо приватизували „Криворіжсталь“, проте Україна пережила бензинову, цукрову і газову кризи. Відбулася зміна взаємин між державою і підприємництвом, яке тепер має більше можливостей розвиватися без тиску з боку держави.

Політичні експерти відзначають, що величезною мірою Президент В. Ющенко став заручником великих очікувань. Ні від Л. Кравчука, ні від Л. Кучми не чекали швидких, ефективних і справедливих перетворень. Оглядачі говорять: працювати президентом, коли від тебе очікують дива, справа дуже нелегка. Л. Кравчук , скажімо, за час президентства підписав угоду про ліквідацію СССР, але водночас зробив Україну членом СНД, мав у своєму розпорядженні усю Чорноморську фльоту, але не взяв її під своє командування, мав тактичну ядерну зброю, але дозволив безконтрольно вивезти її до Росії без чіткої компенсації, видав указ про ліквідацію тоталітарної символіки, але не добився виконання цього указу. Інфляція наприкінці першого року президентства Л. Кравчука переросла у гіперінфляцію, всі накопичення громадян, державне майно перейшли у невідомі руки.

Який потенціял залишається у В. Ющенка для того, щоб втілювати в життя ту програму, з якою він прийшов до президентства? Головна місія Президента В. Ющенка полягає в тому, що він має завести Україну в ЕС. Далі – демократичні принципи реалізації політики: свобода слова, реформа судової системи, партнерські взаємини між владою і підприємництвом, ліквідація „тіньової“ економіки, інвестиції. Все це відобразиться на добробуті громадян. Це реальні речі.

Для здійснення цього потрібне негайне формування „помаранчевої коаліції“, яка забезпечить чесні вибори, у висліді з яких до парляменту прийдуть депутати, спрямовані на стабілізацію ситуації в економіці, в політиці, на виконання першочергових зобов'язань усіх гілок влади.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

— SVOBODA —

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Головний редактор – [illegible]
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина [illegible],
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

[illegible]

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Директор видань – д-р Володимир Прохоренко (973) 292-9800 дод. 3034
e-mail: prochorenko@unamember.com

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
e-mail: adsukrpubl@att.net

Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: ukrsubscr@att.net

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про завжди актуальну тему

Колись у нас говорили, що якщо не маєш теми на розмову із своїм співтоваришем, то завжди залишається вічна тема – погода. Воно так і справді є, та не тільки, коли не можна знайти тему до бесіди, але ця тема вічно актуальна та вічно цікава. Саме тепер вона особливо в усіх на думці та на язиці.

Незвичайні морози, які панували, чи, може, ще панують, коли пишу ці рядки, в Україні, – це не тільки тема для виповнення порожнього місця у товариських розмовах, але й поважна причина до інформації, роздумів, а передусім журби про долю наших ближніх в Україні та долю цілого нашого населення, що дуже терпить від винятково сильних морозів, снігів, а при цьому й відповідного обмеження можливостей „зігрітися“ в добре опаленому мешканні чи робітні. Ба, що більше – читаємо в пресі, що через переохолодження вже померло в Україні понад 500 осіб, і цей перелік ще не остаточний, коли в дальших пресових повідомленнях знаходимо вже, що з приводу холодових травм до лікарів звернулося понад чотири тисячі осіб, а три тисячі з них мусіли залишитися у лікарнях на лікуванні.

І саме цей дуже сильний холод є тепер темою кожної розмови з близькими в Україні, але є також темою інформацій у пресі. Ці інформації знаходимо не тільки в українській пресі, але також в американській, що є доказом зацікавлення проблемою та причиною до широких співчутливих коментарів.

Розуміється, ми з певним подивом та здивуванням сприйняли у зв'язку з широко інтерпретованим холодом в Україні інформації, а то й світлини Президента України з його відважного стрибка у крижану воду з нагоди Йорданських святкувань, що не обійшлося, правда, без нежиті, але все ж показало усім, що Президент ніколи не відступає від української традиції. Але, незважаючи на усі коментарі української преси, що їх викликав „традиційний“ йорданський стрибок у воду Президента, сильні морози в Україні мають поважні наслідки для населення, особливо того, що не дуже добре забезпечене паливом, не має систем опалення в житлах. Постійно чуємо, що тут і там ці системи не працюють, а у наслідках маємо захворювання, а то і замерзання українських громадян.

Хоча як ми співчуваємо нашим рідним та близьким у цій проблемі, важко нам із Заходу, а вже зокрема із США, допомогти, бо немає ніякої можливости переслати їм трішки тепла, що саме, немов для контрасту, панує тут у нас: від початку цієї дивної зими 2005–06 року. Але коли не можемо „фізично“ передати їм тепла із Америки, то завжди залишається не менше помічне та актуальне внутрішнє тепло наших думок, почувань і бажань.

То ж посилаймо його тепер подвійно часто і сильно в нашу батьківщину, щоб загріло воно серця і почування наших „замерзлих“ рідних разом з надією, що холод невдовзі вже промине і сонце знову зігріє Україну!

О–КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Тема, яка заторкує нас усіх

Наукове Товариство ім. Шевченка в США опублікувало у „Свободі" 9 грудня дуже важливу статтю-дослідження з ділянки освіти в Україні – „Освітня практика та утворення громадянського суспільства в Україні перед та після Помаранчевої революції". Авторка Анна Фурн'є, як повідомляється, плинно володіє французькою, англійською, еспанською та українською мовами, студіювала антропологію в Монреальському університеті, тепер продовжує студії в університеті Джона Гопкінса.

В Україні докторантка досліджувала стан освіти від часу проголошення незалежности до Помаранчевої революції. Її висновки, як науковця, варто сприймати серйозно.

До написання цього листа спонукав мене вжитий Анною Фурн'є термін „націоналізм" – тобто сильна любов і пошана до свого народу, його культури, історії, готовність віддати життя в обороні своєї країни. Цей термін авторка не засуджує – якщо націоналізм не є спотворений, здичавілий, ксенофобний. Вона вважає, що здоровий націоналізм конче потрібний в Україні, бо будить завмерлу національну свідомість.

Авторка Анна Фурн'є стверджує, що уряди Леоніда Кравчука й Леоніда Кучми нічого не зробили для відродження української культури. Президент Л. Кравчук накидався на туристів-українців з діяспори, які критикували місцевих за те, що в незалежній Україні говорили мовою недавнього окупанта. Таких критиків він мав за ворохобників і погрожував „вигнанням з країни". А якщо державні провідники, члени уряду не дбають про українську мову і культуру, то не дивно, що школярі, як пише Анна Фурн'є, не спілкуються українською мовою. Вона висловлює надію, що, на щастя, Помаранчева революція змінила внутрішню ситуацію в Україні, змінила, тобто підвищила самооцінку українців, прояснила їхнє національне самоусвідомлення.

При кінці статті Анна Фурн'є, між іншим, пише: „Для подальшої демократизації української громадянської освіти передусім слід залучити матеріяли самої Помаранчевої революції до змісту навчальних програм, щоб мати якмога точніше розуміння націоналізму". Термін „націоналізм" авторка вживає декілька разів – в тому доброму значенні, в якому це поняття тлумачить, наприклад, „The World Book Dictionary: 1. Патріотичні почуття або зусилля; посвята в інтересах нації; 2. Надмірний патріотизм, шовінізм; 3. Бажання і змагання здобути незалежність.

У нашій прибраній батьківщині у XVIII ст. вибухнула революція, коли поселенці-колоністи, в переважній більшості – британці, громадяни Великобританії, вирішили проголосити свою незалежність. За цю незалежність вояки генерала Джорджа Вашінгтона терпіли голод і холод, проливали свою кров, віддавали своє життя, а чільних провідників революції переслідувала британська влада, карала смертю. Чин революціонерів-колоністів також входить в третю точку визначення „націоналізму".

Американці нерадо вживають цей термін для означення „сильного патріотизму", але він є і проявляється в різних формах. В Америці живу вже 51 рік, за весь цей час лише два або три рази десь в якійсь американській газеті натрапив на фразу „American Nationalism". А тепер, коли в Іраку гинуть американські вояки, а тисячі стають каліками, ми є свідками, як сприймають американці загиблих в Іраку членів свої родини. Як часто бачимо на телевізії батька, матір, дружину, сестру, брата і т. д. і чуємо фразу: „He Died for His country". Яким словом точніше окреслити таке почуття?

Вол. Колюбінський,
Фініксвил, Па

Збереження архітектури Києва – наша спільна турбота

З тривогою про майбутнє рідного Києва прочитав я в „Свободі" (*ч. 1*) про намір управи міста перебудувати історичні будинки на Софіївському Майдані, тобто зруйнувати неповторні пам'ятки архітектури і замінити їх на модерну „архіхалтуру". Пригадуються часи Кагановичів, Постишевих і Хрущових, коли бані церков „заслонювали краєвид" і вибухівка промовляла гучніше від почуття естетики і краси.

Варто демонстраціями виявити волю киян і всього народу до збереження архітектурної спадщини, масовими заявами до керівних органів влади з вимогою залишити ці будинки в їх первісному стані. Незалежно від того, чи вдасться зберегти ці архітектурні пам'ятки, треба вже тепер почати масову акцію фотографування, розкреслення і замальовування пам'яткових будинків для документального збереження їх сучасного вигляду. Фронтони, дахи, сходи, поручні – ніщо не повинно залишитися поза увагою.

Документація в повній цілості і в копіях мусить бути передана до Академії архітектури, Київського історичного музею, Української Вільної Академії Наук, Українського історичного товариства тощо.

Ця документація, треба сподіватися, дасть можливість майбутнім поколінням киян відреставрувати історичний вигляд нашого міста. Ці завваги можуть стосуватися також Львова, інших міст України.

Василь Рождественський,
Вудгейвен, Миш

І один в полі воїн

Зимовий сонячний ранок... Сьогодні до міста приїздить Віктор Янукович. Чи я, „львівський батяр", що стояв на Майдані два тижні під помаранчевими знаменами, пропущу нагоду подивитись на це видовище? Одягнувши помаранчеву хустинку на голову, вирушаю до Будинку офіцерів, де мала відбутись зустріч. Моя помаранчева хустинка виявилась дратівливою для прихильників В. Януковича. Знайшлась одна жінка, яка була на моїй стороні, і порадила одному в такому вигляді тут не з'являтись. Козак років 55, кремезний дядько зростом під 190 см, скидає мою помаранчеву хустку з погрозою: „Єщьо раз одєнєшь, за углом ой как достанєтся". Одразу звертаюсь до патрульного міліціонера, оскільки відбулось пряме порушення закону. Він кличе старшого, підполковника. Підполковник сказав, що попередив головного цієї команди, щоб не траплялось подібного, але... радить зняти, задля святого спокою, мою помаранчеву хустку.

А ось і В. Янукович! Вітається з пенсіонерами, усміхнений, з ним – Н. Карпачова. Над ним майоріли російські прапори... Пенсіонер запитує, коли В. Янукович збільшить пенсію, на що той відповідає: „Єслі у Вас єсть мозги, Ви б такого нє спрашивали. Я сєйчас єщє не у власти. А єсли так уж хочєтся етой пенсії, ідітє к оранжєвим і целуйтє іх в одно место". На мене налітає натовп агресивних бабусь, проте троє міліцейських роблять живий кордон. Депутат міської ради закликає не робити провокацій, зняти помаранчевий колір і спілкуватися російською мовою. Прикро мені стало, що на рідній землі, в демократичній державі, зустрічаєш таку страшенну агресію і ненависть своїх політичних опонентів, байдужість міліції, та страх патріотів, що живуть як у підпіллі. Проросійські громадсько-політичні організації у Криму, які щедро підгодовуються Кремлем, є зручним інструментом маніпулювань у руках „двоголового орла" та представляють загрозу національним інтересам України.

Ігор Пилип'як,
Феодосія, Крим

Вшануймо річницю Чорнобиля

26 квітня 2006 року виповниться 20-та річниця Чорнобильської трагедії, однієї з найбільших в світі екологічних катастроф. Конгрес українців Канади (КУК) закликає всіх українських канадців продовжувати надання допомоги потерпілим, провадити програми і імпрези, щоб усвідомлювати суспільство та подавати інформації про трагічні наслідки цієї катастрофи.

Орися Сушко, президент КУК,
Вініпеґ, Канада

Добрі діла не пропадають намарно

Українська громада в Лорейні мала в порівнянні з сусідніми Клівлендом і Янгставном, але була добре організована від початку, активна в громадському і культурному житті і не остання у фінансовій допомозі на національні потреби. Українська еміграція до США почалася в кінці XIX століття. Були це переважно бідні селяни з Галичини, з Австро-Угорської імперії. Перші українські емігранти почали осідати в Лорейні близько 1905 року. Лорейн – портове місто на березі озера Лейк Ірі в північному Огайо, мало добре розвинуту промисловість, і емігранти могли легше влаштуватися на працю. Громада значно зросла і ще більше згуртувалася з напливом емігрантів після Першої і Другої світових війн.

Енергійним і вмілим організатором громади і її розвитку був інж. Дмитро Величко. Громада збудувала католицьку і православну церкви, Український дім, парафіяльну школу, виникли активні осередки УКК, УНСоюзу, „Провидіння", Народної Помочі", СУА, ООЧСУ, Пласту, Кредитова кооператива й інші. Вся їхня багатогранна діяльність була спрямована на збереження української національної ідентичности і на допомогу братам в Україні. Та час минав, старші члени відходили на заслужений відпочинок, молоді, шукаючи відповідної праці, залишали місто. Громада почала занепадати. І тому на загальних зборах Українського народного дому було вирішено дім продати, повернути уділи членам, а решту 189,000 дол. розподілити організаціям і установам: 25,000 дол. – Українському музеєві в Ню-Йорку, 30,000 дол. – Фондові катедр українознавства в Гарварді, Могилянській академії, Острозькій академії, 10,000 дол. – Українському Вільному Університетові, Фондові відродження при УНС, „Смолоскипові", 20,000 дол. – для ЗУАДК, 15,000 дол. – Фондові „Діти Чорнобиля", 4,000 дол. – Українським студіям Колюмбійського університету, 1,000 дол. – Пластові, СУМА, бандуристам, „Дарові життя", Оселі „Хортиця". Датки переслав скарбник і книговод УНД Александер Крайчик. Люди відходять, але їхні добрі діла залишаються і служитимуть прикладом для наступних поколінь.

Александер Крайчик,
Євген Бачинський,
Лорейн, Огайо.

Хто є хто на світлинах?

У ч. 3 „Свобода" подала добірку світлин з редакційного архіву про відзначення в США у минулі роки Дня Соборности України. Проте до двох з них не вдалося розшукати докладні підписи, тому редакція звернулася до читачів з проханням надіслати можливі уточнення. Першим відгукнувся Василь Чюрпіта, який телефоном повідомив, що на світлині, зробленій в Нюарку, Н. Дж., зображені він, а також д-р Осип Утришко, мгр. Бурлак, мгр. Пришляк, адвокат Гайдучок. Дякуємо!

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Родинна зустріч на Союзівці: сім’я Осипа Гаврилюка подає приклад

КЕРГОНКСОН, Н.Й. – 31 січня 2005 року 13-членна рідня Осипа Гаврилюка зустрілися на Союзівці, щоб привітати Новий 2006 рік та відзначити близький день народження – 5 січня – близнюків Діяни Гаврилюк-Бернс і Уляни Гаврилюк-Педерсен.

Рідні прибули з Йоганесбургу, Південна Африка, Албані та Бафало, Н.Й., з Парми, Огайо та Матавану і Тінеку, Н.Дж.

Зустріч включала прогулянки по засніжених стежках чарівної Союзівки, спільні співи у головному будинку та закупи в крамничці Союзівки, де Соня Семанишин урядувала в той час.

Зустріч була дуже вдалою завдяки Олесі Ґуран, яка була координатором замовлень (845-626-5641), смачним стравам головного кухаря Андрія Соневицького та головного завідуючого Нестора Паславського.

Крім того, О. Гаврилюк, як американець українського походження, уважає, що таки найкращі родинні зустрічі можна влаштовувати на Союзівці. Він радить всім взяти це до уваги і зробити свої замовлення якнайшвидше.

Рідні О. Гаврилюка під час родинної зустрічі на Союзівці

СВОБОДА

Дорогі передплатники і читачі!

З часом всі видання змінюються, і в цьому випадку „Свобода" не відрізняється від інших видань, і через кожних декілька років ми звертаємося до Вас, наших передплатників і читачів, щоб Ви нам подали Ваші думки про напрям і розвиток нашої газети, про зміни, котрі ми повинні або не повинні втілити.

З цією метою ми Вас просимо присвятити декілька хвилин Вашого часу для виповнення тут поданого короткого запитника і в цей спосіб повідомити про Ваші почуття, Ваші думки про наше видання, про все, що для Вас є важливим. Кожну відповідь і кожний коментар буде взято до уваги. Але щоб ми могли найкраще зрозуміти зацікавлення і потреби наших читачів, для цього потрібно, щоб якнайбільше з Вас відповіло на цей запитник.

Наші видання є чинником багаторічного єднання нашої громади. Тому ми також звертаємося до Вас з проханням допомогти збільшити чисельність наших передплатників бо саме через фонди від передплати наші видання служать Вам і нашій українській громаді в цілому.

З надією на те, що ми незадовго одержимо від Вас відгуки, просимо також, щоб ви використали одну або кілька наших передплатних можливостей. В додатку до того, що Ви передплатите наші видання для себе, сподіваємося, що Ви це зробите і для когось з Ваших друзів та близьких.

З повагою –
Д-р Володимир Прокопенко,
Директор видань УНСоюзу

ПЕРЕДПЛАТІТЬ „СВОБОДУ"

П'ЯТЬ ПРИЧИН, ЧОМУ ВАМ ЗРУЧНО ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ „СВОБОДУ":

1. Заміна: незважаючи на будь-яку причину недоставлення Вам „Свободи", ми вдруге вишлемо Вам цей примірник безкоштовно.
2. Доставка: кожного тижня „Свобода" приходить прямо на подану Вами адресу.
3. Електронний доступ: Ви будете мати можливість протягом шести місяців одержувати електронний варіант „Свободи" безкоштовно – після впровадження цього проекту.
4. Підтримка: Ваша передплата підтримає ВАШУ газету, ВАШУ громаду, ВАШУ спадщину.
5. Знижка: можна отримати до 50 відсотків знижки, використовуючи нижче подані можливості.

Прошу вибрати один або більше з цих варіантів:

☐ Виключно для передплатників „Свободи": ПОДАРУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ „Українського Тижневика" або „Свободи" – лише за 30 дол. на рік за кожну подаровану передплату. Подаруйте Вашим близьким цінність, котру вони будуть отримувати понад 50 разів на рік.

☐ СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ НА ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ (дійсні тільки до 28 лютого 2006 р.).

_____ 40 дол. на рік – НА ДВОРІЧНИЙ ПЕРІОД
_____ 50 дол. (для не-членів УНСоюзу)
_____ 35 дол. на рік – НА ТРИРІЧНИЙ АБО ДОВШИЙ ПЕРІОД
_____ 45 дол. (для не-членів УНСоюзу)

☐ Доставка поштою „First Class" до США і Канади

_____ 109 дол. на рік
_____ 99 дол. на рік – на дворічний або довший період

☐ Звичайна передплата – 45 дол. на рік (55 дол. для не-членів УНСоюзу).

SUBSCRIBER:	GIFT SUBSCRIPTION:
Name: ____________________	Name: ____________________
UNA Member: Branch ________	UNA Member: Branch ________
Cert: ____________________	Cert: ____________________
Address: ____________________	Address: ____________________
City: ____________________	City: ____________________
State: ________ ZIP: ________	State: ________ ZIP: ________
E-Mail: ____________________	*E-Mail:* ____________________
Phone: ____________________	*Phone:* ____________________

Mail to: Svoboda – Subscription Dept
P.O. Box 280, 2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

Запитник для читачів „Свободи"

Виповнюючи наш нижче поданий запитник, маєте можливість виграти дводенний „вікенд" на Союзівці!

1. Як часто Ви читаєте „Свободу"?
   а. кожного тижня ________ від „дошки до дошки" ________ вибірково ________
   б. 1-2 рази на місяць ________ від „дошки до дошки" ________ вибірково ________
   в. 3-4 рази на рік ________ від „дошки до дошки" ________ вибірково ________
   г. Окрім Вас скільки додаткових людей читають Ваш примірник „Свободи"? ________

2. Як Ви отримуєте „Свободу"?
   а. Я (член родини) передплачую „Свободу" ________
   б. Читаю позичений від знайомих примірник ________
   в. Користуюся безкоштовним примірником ________
   г. Читаю на Інтернеті ________

3. На Вашу думку, – якою є справедлива ціна для річної передплати газети „Свобода"? (прошу брати до уваги якість змісту, тематику і культурно-громадську важливість нашого видання).

а. 25 дол./рік ________ г. 45 дол./рік ________
б. 30 дол./рік ________ д. 50 дол./рік ________
в. 35 дол./рік ________ ж. 55 дол./рік ________
г. 40 дол./рік ________ з. Інше ________

4. В ДОДАТКУ до новин про Україну і новини про події в нашій українській громаді – які інші інформації або статті Ви хотіли б постійно бачити в „Свободі"?

	Більше/Менше/Так, як є
Підприємницькі новини з України	____/____/____
Новини про українські підприємства в США і Канаді	____/____/____
Спорт в Україні	____/____/____
Спортивне життя США, в якому беруть участь українці	____/____/____
Юридичні теми, наприклад – іміграція, „Сошіал секюриті" і т.п.	____/____/____
Поради щодо керування особистими фінансами	____/____/____
Історично-культурна інформація про Україну і її регіони	____/____/____
Політичні коментарі	____/____/____
Календар громадських подій	____/____/____
Інформації про українські ресторани	____/____/____
Міжнародні і загальноамериканські новини	____/____/____
Рецензії на художні виставки, концерти і книжкові видання	____/____/____
Дитяча сторінка	____/____/____
Сторінки поезії і короткої прози	____/____/____
Комікси (як, наприклад, серія про Тарзана у старих	____/____/____
числах „Свободи")	____/____/____
Культурна спадщина: традиції, обряди, звичаї	____/____/____
Відомі люди українського походження в Америці і Канаді	____/____/____
Інформації про Український Народний Союз – про членів,	____/____/____
послуги, бенефіти	____/____/____
Релігійні теми	____/____/____
Розділ „Мова про мову"	____/____/____
Реклями „classifieds"	____/____/____
Кухарські рецепти	____/____/____
Редакційна пошта	____/____/____
Платні оголошення про заручення, весілля, річниці шлюбу і т.п.	____/____/____
Новини про українців в інших країнах світу	____/____/____
Філателія	____/____/____

5. Чи Ви готові більше платити за „Свободу", якщо
   а. принаймні декілька її сторінок друкувалося б у кольорі? Так ________ ні ________
   Якщо так, то СКІЛЬКИ?
   10 дол./рік ________ 20 дол./рік ________ 30 дол./рік ________ інше ________

   б. виходила б повністю в кольорі як щотижневий журнал? Так ________ ні ________
   Якщо так, то СКІЛЬКИ?
   10 дол./рік ________ 20 дол./рік ________ 30 дол./рік ________ інше ________

6. Чи Ви є членом Українського Народного Союзу? Так ________ ні ________

7. Чи Ви є передплатником „Українського Тижневика"? Так ________ ні ________

8. Поради і зауваження для „Свободи"

____
____
____
____
____

В подяку за Ваші відповіді на цей запитник пропонуємо Вам виповнити нижче подану анкету для нашої льотерії: виграшом є безкоштовний „вікенд" на нашій оселі Союзівці. Цей виграш можна використати протягом всього 2006 року, (окрім *Дня Незалежности Америки і Дня Праці*). Виграш можна подарувати членам родини.

Name ________________________________
Address ________________________________
City ____________ State ____________ Zip Code ____________
E-mail address ________________________________
Telephone number: (   ) ________________________________

Прошу надіслати відповіді на цей запитник на адресу:

Director of Publications
Ukrainian National Association
PO Box 280
2200 Route 10
Parsipanny NJ 07054

В Україні знищено останній стратегічний бомбардувальник Ту-22

ПОЛТАВА. – 27 січня на військовій авіобазі „Полтава" Міністерство оборони України закінчило ліквідаційні роботи зі знищення важких бомбардувальників в рамках угоди, підписаної 25 листопада 1993 р. між Україною і США „Про надання допомоги Україні в ліквідації стратегічної ядерної зброї і запобіганні розповсюдженню зброї масового знищення". Фінансування ліквідаційних робіт здійснюється за рахунок засобів, виділених американським урядом. За цією програмою, бюджет якої складає 12 мільйонів долярів, почнинаючи з січня 2001 року, були ліквідовані 60 бомбардувальників. На фото зліва: Посол США в Україні Джон Гербст і перший заступник командувача Повітряними силами України, генерал-лейтенант Сергій Онищенко на церемонії ліквідації стратегічного бомбардувальника Ту-22 М3 „Backfire". Праворуч: військові техніки несуть бортовий номер останнього важкого бомбардувальника Ту-22 М3 на військовій авіабазі „Полтава". Фото УНІАН

Нове керівництво Української національної ради

НОВИЙ САД, Сербія і Чорногорія. – Українська національна рада (УНР), орган самоврядування українців в Сербії і Чорногорії та дорадчо-виконавчий представницький орган на найвищому державному рівні, який дбає про усі питання, пов'язані із справами освіти, культурної діяльности, інформування та іншими важливими сегментами у житті української національної громади, була обрана в новому складі на позачерговому засіданні 3 грудня 2005 року. УНР схвалила відставку голови Василя Дацишина за власним бажанням. Головою обрано Василя Небесного з Інджії. На засіданні 17 грудня новим секретарем УНР обрано Мирослава Гочака з Нового Саду, а також новий склад президії УНР.

На засіданні УНР, яке відбулося 16 січня, схвалена ініціятива щодо проведення III Фестивалю української культури „Калина", який цього року відбудеться в кінці червня у Сремській Митровиці.

Мирослав Гочак

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Віч-на-віч з прекрасним

ЧИКАҐО. – Український національний музей представляє виставку мистецьких творів із власної скарбівні. Її основу складають твори українських клясиків малярства XX століття. Більшість з них подарували музеєві меценати та добродії, щоб зберегти на майбутнє мистецькі шедеври тих, чиї імена стали відомими, знаменитими. Серед них – Олена Кульчицька, Осип Курилас, Северин Борачок, Лев Ґец, Василь Кричевський (молодший), Гнат Хоткевич, Едвард Козак, Любослав Гуцалюк, Марія Гарасовська-Дачишин, Микола Бідняк. Це портрети, українські краєвиди, графіка.

Маловідомий портрет гетьмана України Івана Мазепи, написаний Осипом Куриласом в 30-их роках минулого століття, був подарований автором відомому українському поетові Богданові Лепкому і довгими роками зберігався в родинній колекції. Згодом його було передано д-рові Романові Смикові, племінникові поета, який подарував цей портрет музеєві. Вперше експонуються роботи відомого українського письменника Гната Хоткевича, який, будучи в Кракові в 30-их роках, випробував свій талант маляра. Акварельна робота Олени Кульчицької „Церква в Рогатині" є справжньою музейною знахідкою, як і роботи Северина Борачка, українського пост-імпресіоніста, народженого на Теребовлянщині. За творами Лева Ґеца ви впізнаєте учня школи Олекси Новаківського. Більшість наших мистців мають за собою закінчену Краківську академію малярства.

Серед сучасних мистців, які продовжують плекати палітру українського малярства, – Михайло Безпалків, Віра Кулеба, Анатоль Коломиєць. Віч-на-віч ви зустрінетеся з прекрасним. Виставка буде експонуватися протягом лютого.

Ярослав Ганкевич

Спогади про становлення багатокультурности

Д-р М. Лупул (зліва) і д-р Зенон Когут

ЕДМОНТОН, Канада. – Історичний Дім Ратерфорда на території Альбертського університету став своєрідним тлом для презентації праці Манолія Лупула „The Politics of Multiculturalism: A Ukrainian-Canadian Memoir" („Політика багатокультурности: українсько-канадські спогади"), яка відбулася 18 листопада 2005 р., під час конференції „Козаки-ковбої. Український досвід в Альберті", що була спонзорована спільно Українсько-канадською програмою при Канадському інституті українських студій (КІУС), Канадським центром української культури та етнографії та Асоціяцією українських піонерів Альберти.

Д-р М. Лупул, один із засновників КІУСу і його директор від 1976 до 1986 рр., був ключовою особою у становленні багатокультурности як державної політики в Канаді. Він також співочолював упровадження англійсько-української та інших нефранцузьких двомовних програм у школах по всіх степових провінціях. Його спогади, написані в роки після виходу на пенсію, були надруковані у листопаді 2005 р.

В урочистостях взяли участь 65 осіб, значна більшість яких згадана у цій книжці. Офіційну програму вечора розпочав нинішній директор КІУСу д-р Зенон Когут. Д-р М. Лупул пояснив, що ця книжка не є автобіографією. Він спробував збалансувати свідчення про свою участь у рухові за багатокультурність зі своєю професійною діяльністю та особистим життям. На закінчення виступу д-р М. Лупул прочитав витяг з книжки, який відповідав на запитання „Чи варто було бути політично заангажованим?"

Жваві розмови продовжувалися за склянкою вина та закусками на прийнятті, яке відбулося у Домі Ратерфорда. Це місце було особливо доречним для проведення такого святкування, тому що д-р М. Лупул був одним із тих, які врятували цю історичну будівлю, коли університет мав її зруйнувати.

Андрій Макух

Відзначення Просфори на оселі ім. О. Ольжича

ЛІГАЙТОН, Па. – 14 січня на оселі ОДВУ ім. О. Ольжича відбулася традиційна Просфора. Незважаючи на сніговію, зібралася численна кількість жителів не тільки оселі, але і цілої Округи, включаючи словаків і хорватів. Голова Оселі Олександер Процюк відкрив вечір і попросив о. Євгена Монюка, пароха церкви св. Володимира в Палмертоні, промовити молитву. Уляна Процюк цікаво розповіла гостям про українські Різдвяні звичаї, ансамбль „Казка" переплітав її розповідь колядками.

Б. П.

Ще про український концерт в Брукліні

В ч. 52 „Свобода" подала репортаж Лідії Коваленко „Українська пісня – від Дніпра до Гадсону" про концерт, який відбувся в приміщенні школи ім. Лінкольна 17 грудня. В ч. 4 було вміщено фоторепортаж про цю подію. Тим часом д-р Ірина Дзюбинська надіслала свою розповідь про цей концерт, з якої подаємо ті відомості, котрих не було в першій публікації.

НЮ-ЙОРК. – Широкий діяпазон звучання української пісні, від Дніпра до Гадсону, дав можливість зібрати виконавців з різних країн, України, США, Канади. У святково прикрашеній українськими барвами залі чисельно збиралися глядачі. Деякі прибули з Ню-Джерзі, Балтимору, Бостону, значна кількість – з Брукліну. Серед гостей були присутні консул Генерального консульства України в Ню-Йорку Андрій Наджос, від авіоліній „Аеросвіт" – Микола Кравець, від Української Національної федеральної кредитової кооперативи – Валентин Поливко, голова Ради директорів кредитівки „Самопоміч" Мирослав Шмігель, голова Союзу Українок Америки Ірина Куровицька.

З привітанням виступив консул Андрій Наджос. Високо оцінюючи працю організаторів, він запевнив, що Генеральне консульство України в Ню-Йорку й надалі буде підтримувати і допомагати у розвитку української культури. Заступник голови Української Американської Координаційної Ради Андрій Ластовецький, відкриваючи концерт, повідомив про необхідність проведення заходів, особливо мистецьких, які допомагають формувати нові взаємовідносини між „хвилями" еміґрантів з України, акцентуючи увагу на важливості підтримання стабільности української громади на американському континенті.

Концерт відрізнявся репертуаром. В програмі звучали українські народні мелодії, а також твори українського сучасного естрадного мистецтва. Цікавим було залучення до виступів талановитих вихідців з України, визнаних американською авдиторією – Тетяни Бас (Харків), Натана Кея (Київ). Ведучим програми був Сергій Грабе.

Після концерту диригент хору „Думка" Василь Гречинський сказав: „Цей концерт є кроком назустріч тим численним бруклінцям – вихідцям з України, які спраглі українського слова, української пісні".

Організатор програми Олександер Гутмахер побажав присутнім щасливого Нового Року, святкового настрою, а також любови до рідної землі, рідного слова, українського мистецтва. Олександер Гутмахер також подякував спонзорам концертної програми: компанії „Українська горілка Шустов", Українським авіолініям „Аеросвіт", Федеральній кредитовій кооперативі „Самопоміч", Українській Національній федеральній кредитовій кооперативі, Американсько-Українському туристичному центрові, ресторанові „Україна" та ін.

Виступає танцювальний ансамбль Олександра Сизова

Курси ЗУАДКу для новоприбулих з України

Курсанти минулого року з учителем

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Старанням Інформаційного бюра Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), при співпраці з Менор-коледжем, відбуваються комп'ютерні курси для новоприбулих в Менор-коледжі біля Філядельфії. Перший комп'ютерний курс, що складався з двох секцій, відбувся в минулому році. Курсанти, деякі нещодавно, а деякі вже давніше еміґрували з України. Після успішного складання іспиту з англійської мови їх прийнято на курс, який включає основи комп'ютерного знання („Microsoft Word", „Microsoft Excel", „Power Point and Microsoft Access)". Курс тривав 16 тижнів. Метою курсу було навчити основних знань з популярних комп'ютерних програм. Після закінчення курсу учасники одержали посвідки, які можуть допомогти при одержанні праці. Згаданий курс, який схвалики курсанти, закінчили тридцять студентів. Курс проводив інструктор Данило Ниш. В січні 2006 року почався комп'ютерний курс вищого ступеня, який відвідує п'ятнадцять студентів з новоприбулих. Курс також відбувається в Менор-коледжі, а інструктором курсу є Борис Кортіяк.

ЗУАДК також організує курси з приготування до іспиту з американського громадянства. За останніх вісім років ЗУАДК провів вже сім таких курсів. Згадані курси відвідує в середньому 10-15 новоприбулих українців, які мають „зелені картки". Учасники курсу мають „зелені картки" і мешкають в США вже чотири роки або більше.

Наступний курс з американського громадянства відбудеться від початку лютого до травня 2006 року. Зацікавлені повинні зголоситися на число телефону (215) 728-1630 у другу і четверту суботу місяця, в годинах від 9-ої ранку до 12-ої, або від понеділка, до п'ятниці від 9-ої ранку до 3-ої по полудні.

У пляні ЗУАДКу є проводити такі курси у місцях масового поселення новоприбулих імігрантів в США. Організація таких курсів в різних місцевосцях США є в процесі приготування.

Ліда Мельник

Дитяча мистецька колонія „Кобзар"

НОВИ САД, Сербія і Чорногорія. –11-13 січня відбулася перша мистецько-художньо-образотворча колонія „Кобзар" за участи 15 українських дітей з усіх осередків Воєводини. Були діти з Кули, Вербасу, Сремської Митровиці, Інджії та Нового Саду.

Організатором колонії виступило місцеве Українське культурно-мистецьке товариство „Кобзар". Сама колонія відбулася у приміщенні УКМТ "Кобзар", а художнім керівником цієї мистецької школи була молода художниця Соня Ардан. Протягом трьох днів діти мали нагоду малювати на теми українського казкового мистецтва, лунали українська музика та спів.

Найкращі художні твори з колонії будуть показані на виставках у рамках Третього фестивалю української культури „Калина", який відбудеться у Сремській Митровиці в червні цього року.

Василь Дацишин

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Лютий 2006 р., ч. 66

Учасники 38-го табору виховників ОДУМ-у, діти та внуки членів Фундації та жертводавців, на одумівській оселі „Україна" коло Лондону, в Канаді, що відбувся під гаслом „Розум і сила! Так!" минулого літа.

Буде збірник „Січеславці про Багряного"

Художньо-публіцистичний збірник „Січеславці про Багряного" покликаний засвідчити, що постать Івана Багряного була справді всеукраїнського маштабу, що його літературна та політична діяльність стосувалася не лише окремих регіонів чи певних політичних сил, а торкалася широких народних мас по всій Україні. Проєкт також покликаний стати стрижнем діяльности Січеславського відділення Фундації Багряного під час святкування 100-річчя, з дня народження славетного літератора та громадського діяча в регіоні та Україні.

Художньо-публіцистичний збірник „Січеславці про Багряного" складається з трьох основних розділів. До першого розділу „З нових рукописів" увійдуть оригінальні статті, есеї, поезії, художні твори та науково-публіцистичні розвідки дніпропетровських авторів про життєвий і творчий шлях Івана Багряного. Другий розділ „Гортаючи підшивки" містить вже опубліковані дописи, статті та матеріяли інших жанрів про Ів. Багряного, які вже друкувалися в наддніпрянських виданнях. Заключний, третій розділ „Перевірено часом" складається з найбільш знаних, хрестоматійних творів чи уривків з творів Івана Багряного.

Залежно від поліграфічного виконання, накладу і художнього оформлення, проєкт розрахований на 5–7 тисяч долярів. Корегування видавничого рішення може відбуватися, виходячи з кінцевої суми фінансування. У будь-якому випадку наклад видання не має бути меншим тисячі примірників.

В регіоні триває всебічне висвітлення проєкту на сторінках щомісячника „Бористен", у програмах обласної студії телебачення, є окремі публікації у виданнях регіону.

Фундація допомогла видати книжку

Залишившись живим, але круглим сиротою в шість років після Голодомору 1933 року, і проживши все своє свідоме життя при радянській владі, я мовчав і терпів те життя. І тільки вже в похилому віці, в 70 років, коли Україна стала незалежною державою, я взявся за перо і написав книжку „Тернистий шлях", описавши своє сирітське життя, життя односельчан і всієї України. Не маючи коштів на видання книжки, я звернувся до газети „Свобода", яка вмістила мого листа, а Фундація ім. І. Багряного відгукнулась на нього і допомогла видати книжку.

Висловлюю сердечну подяку голові Фундації ім. Івана Багряного в США Анатолію Лисому, Олексієві Коновалу та редакторові Левові Хмельковському за допомогу в надрукуванні книжки „Тернистий шлях".

Василь Теслюченко,
м. Черкаси, Україна

Книжку В. Теслюченка „Тернистий шлях" можна придбати, виславши на адресу Фундації 12 дол. (з пересиланням).

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви Фундації такі організації та особи: 2,000 дол. – **Фундація „Спадщина"** в Чикаго, яку очолює Юліян Куляс (з них одна тисяча дол. для Товариства української мови); 1,000 дол. – **Іван Деркач**; 400 дол. – д-р **Петро Шаєнко** (по 100 дол. для проєкту „Батурин", радіопрограмі „На майдані", яку веде В. Яворівський, дітям-інвалідам в Чернігові та на бюлетень „Наша церква – Київський патріярхат" – релігійний бюлетень журналу „Бористен" в Дніпропетровську); по 200 дол. – **Софія Скоп** в пам'ять свого чоловіка Олександра Скопа та **Галина Свічковська** в пам'ять своїх братів; по 100 дол. – **Юрій Темницький** та **Валентина Чудовська**; по 50 дол. – **Іван Даниленко** та **Ольга Кузів**; 30 дол. – **Іван Свириденко**; по 20 дол. – **Петро Саварин, Степан Ступак та Галина Гришко** для школи в селі Стіжок; по 10 дол. – **Данило Томищук та Софія Барусевич**.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям і просить й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати ще й далі Україні, яка потребує нашої допомоги!

Пожертви на Фундацію звільнені від федерального податку. Також дякуємо всім членам Фундації, що прислали свою належність, членські внески (25 дол. США) та прохаємо тих членів, що ще не прислали, прислати на адресу Фундації. Як хтось хоче стати членом Фундації, радо вишлемо заяву для вступу. В Фундації можна придбати книги Василя Гришка, Івана Багряного, Семена Старова, Леоніда Бойка, Юрія Краснощока, Григорія Костюка, Григорія Китастого, Юрія Тютюнника, Віталія Бендера, Олексія Воскобійника, Василя Теслюченка та Максима Балаклицького, які видані чи фінансовані Фундацією.

Подяка

Я – літератор важкої долі. Моя причетність до художньої творчости у 60-их роках минулого століття витворила драму мого життя. Упродовж минулого століття я був відлучений від офіційного літературного процесу і праці за фахом. Роман „Дорога до матері", написаний в 1966–67 роках, вийшов у світ під назвою „Важке прозріння" щойно 1990 року. Протягом останніх 15 років випадком виходили деякі мої книги. Але найважливіші мої рукописи ще не видано. Влітку 2005 року я звернувся до Фундації ім. Ів. Багряного з проханням допомогти видати хоч би один мій більший за обсягом твір. Кошти на видання Фундація виділила негайно. Незабаром книга в обсязі 946 сторінок побачить світ у рівненському видавництві „Волинські обереги". Це роман під назвою „Поза межами суєти". Сердечно дякую членам управи Фундації за увагу до моєї творчости!

Андрій Кондратюк

Залишили нас... Вічна Їм пам'ять!

З року в рік все більше і більше колись активних осіб в українському громадському житті, членів Фундації, відходить в потойбічний світ. Кожного року зменшуються ряди Фундації. В 2004 році вмерло 10 осіб, в 2005 – сім. На початку минулого року залишив нас **Павло Маляр** – письменник і журналіст, один з перших редакторів газети Багрянівського руху „Українські вісті", автор сотень статтей на політичні, громадсько-культурні та літературні теми. В Канаді померли **Микола Тищенко** та **Василь Пилипюк**, в Англії – **Олександер Козюберда**. В липні залишив наші ряди колись активний член ОДУМ-у **Іван Павленко**. Ще не так давно писав і телефонував нам й турбувався за долю України, за Українську Церкву **Василь Луценко**, якого стаття була поміщена в січневому числі „Бюлетеня Фундації", а при кінці грудня повідомив нас Василь Пономаренко, що Василь Луценко помер. Тіло його спалили й відіслали його прах сестрі в місто Котельва на Полтавщині для поховання. Дочка **Віктора Андре** повідомила, що відійшов в інший світ її батько, який недавно замовив книгу Віталія Бендера „Марш молодости" та несподівано опинився в лікарні, звідки не повернувся живим. Нехай їм чужа земля буде легкою!

Вічна Їм пам'ять!

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо присилати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

МОВА ПРО МОВУ

Прізвища закарпатських українців...

Під назвою „Прізвища закарпатських українців – історико-етимологічний словник" появилася у львівському видавництві „Світ" солідна праця відомого закарпатського філолога Павла Чучки. На 700 сторінках автор подає понад 11,500 прізвищ, відомих на території Закарпаття. П. Чучка, як довгорічний викладач Ужгородського Національного університету, автор багатьох наукових праць, працював над словником майже 40 років. Багаторічний досвід науковця і педагога позитивно позначився і на цій праці П. Чучка.

Книга видана у твердій обкладинці з мапою Закарпаття та її сусідами на внутрішніх сторінках обкладинки. Для початку автор подає читачеві „Наукові засади пізнання прізвищ", серед яких знаходимо такі як – гльобальні, національні та регіональні ознаки прізвищ, ознаки прізвищ українців, варіянтність прізвищ в Україні, етимологія прізвищ та історико-етимологічний словник – джерельна база словника, сучасна географія прізвища та його частотність, етимологічна інтерпретація прізвищ та ін.

Словник дасть відповідь багатьом на запитання, скільки років вашому прізвищу або який його родовід. Павло Чучка каже, що „нові прізвища в Україні нині майже не утворюються. Право утворювати й вживати нові прізвищеві назви на українських землях було офіційно скасоване понад 200 років тому".

Автор книжки в доступній для читача-ненауковця формі подає науковий матеріял щодо прізвищ, їхнє походження та вік.

На Закарпатті, в Галичині та на Буковині влада австрійської імперії ще 1780 року остаточно закріпила за кожним її громадянином стабільне прізвище, яке глава сім'ї, мусів передавати у спадок своїм дітям.

„Прізвища закарпатських українців" П. Чучки є вагомим внеском до українїстики взагалі і має служити філологам, історикам, народознавцям, учителям, юристам, державним службовцям та широкому колу читачів, біда лише в тому, що для України така праця накладом у 2000 примірників ледве дістанеться до всіх бібліотек країни.

Звичайно, що наклад впливає на ціну книжки, і тут вже не кожний, хто бажає придбати цю книжку, може собі дозволити платити високу ціну за неї. Поява друком книжки Павла Чучки є доказом того, що в Україні видається цікава і корисна українська книжка, але низький наклад і високі ціни за примірник не дозволяють широкому загалу придбати її.

Йосип Сірка,
Торонто, Канада

Частіше говорімо про мову

Я завжди читаю у „Свободі" сторінки „Мова про мову" і, звичайно ж, серед авторів знаходжу своїх однодумців, котрі переймаються станом і долею української мови, але водночас розуміють, що вона є „живим організмом", котрий розвивається та змінюється разом з суспільством – щось старіє і починає сприйматися як архаїзм, щось виникає нове, котре або засвоюється нормами літературної мови, або залишається в категорії „суржику", тобто польсько-української, російсько-української чи англо-української покручі у нашій мові. Й тоді ми одягаємо „*юпку*", беремо на руку „*часи*", прибираємо „*рум*", ковтаємо „*пілси*" і „*колуємо*" приятелеві.

А ще маємо „*соняшну*" погоду, хоч правильно – сонячна, бо у творенні прикметника від іменника „*сонце*" відбувається зміна приголосного „*ц*" на „*ч*", тому погода – сонячна, а олія – „*соняшникова*", бо є „*соняшник*" і „*сонях*", де „*х*" чергується з „*ш*".

Також з газет і радіопрограм довідуюся про зустрічі з „поетами і письменниками". Це все одно, що сказати, що в лісі ростуть дерева і дуби. Головні жанри художньої літератури – проза, поезія і драматургія, відповідно – прозаїки, поети і драматурги й є письменниками.

Частіше говорімо про мову, стараймося до цих розмов залучати нових прибульців з України, щоб вони належно оцінили подвиг американського українства, котре в потужному англомовному середовищі вже майже півтора сторіччя зберігає рідну мову.

Оксана Шараневич,
Парма, Огайо

Розділ „Мова про мову" веде редактор „Свободи" Петро Часто

Критику приймаємо

Редакція одержала низку критичних листів, за що ми вдячні їхнім авторам і чекаємо такої ж гострої реакції на кожну нашу мовну помилку чи недогляд і від інших наших читачів. Мова – наш спільний скарб, жодне серце і жоден розум не повинні бути байдужими до нього.

Святослав Котляр з Томс Рівер справедливо зауважує, що в матеріялах, котрі стосуються забезпеченевої діяльности УНСоюзу, замість речення „*Згрошевити полісу життєвого забезпечення*" варто писати простіше і більш по-українськи: „*виплатити грамоту*". Він також пропонує замінники для деяких слів чужомовного походження: замість „*конвенції*" – „*договір*", замість „*стажування*" – „*практикування*", замість „*дискредитації*" – „*знеславлення*", замість „*опонента*" – „*супротивник*", замість „*візити*" – „*відвідини*", замість „*ініціювати*" – „*започаткувати*". Цей же уважний автор запитує, чому ми у „Свободі" вживаємо форму „*звинувачувати*", а не – „*обвинувачувати*". Бо „*обвинувачення*" в сучасній українській літературній мові вважається калькою з російського „*обвінєніє*". А щодо написання „*ґураґан*", а не „*ураган*", як радить п. Котляр, то тут ми йдемо за „Правописним словником" Г. Голоскевича – він є основою нашої ортографії, аж поки Україна не прийме правопис, котрий мав би визволити нашу мову від тяжких окупаційних спадків.

Більшої милозвучности від мови „Свободи" вимагають радіожурналіст **Зореслав Байдюк** і відомий український поет, професор-філолог з Канади **Яр Славутич**. Мовляв, прийменники „**у**" та „**в**" й сполучники „**і**" та „**й**" треба вживати в залежності від того, на яку букву закінчується попереднє і починається наступне слово. Милозвучности між приголосними, певна річ, надають „**у**" та „**і**", а між голосними – „**в**" та „**й**".

Але, мабуть, в якійсь мірі це залежить від суб'єктивного сприймання. Яр Славутич вважає, що в нашому заголовку „Мед з пасіки В. Ющенка" треба було замість „з" вжити „**із**", в заголовку „50 років – в радіожурналістиці" – доцільніше було б „**у**", в заголовку „Пам'яті учителя" краще читалося б – „вчителя". Ми ж виходили з того, що у варіянті „в радіожурналістиці" „**у**" не звучить милозвучно, бо в наступному слові – забагато голосних. Щодо „пам'яті учителя", то нам здалося, що „**вч**" – менш милозвучне, ніж „**уч**".

Стосовно „Меду з пасіки..." і того, що милозвучніше – „**з**" чи „**із**", то це ще складніша справа. Інші філологи є такої думки, що форма „**із**" доцільна там, де зайвого складу вимагає ритм, саме тому це „**із**" часто знаходимо в поезії і піснях: „*Ой ти, гарбуз, ти перістий, із чим тебе будем їсти?*"). Але разом з тим – „*Повернувся я з Сибіру, нема мені долі*".

Колись мовознавець П. Бобинський писав у журналі „Наша мова" (Мюнхен, 1947 рік), що формами „**із**" і „**зі**" рясніє мова нашої преси, й вони аж ріжуть око. Він визнавав, що „деяка напруженість у вимові відчувається, коли наступне слово починається з „**с**". Можливо, це й спричинило, що в таких випадках вживають форму „**зі**"... Але в основі своїй сполучення „**з – с**" не порушує милозвучности, бо сходить до асимілятивної точки, тобто до подвоєного „**с**" („*І мене взяли з собою*" (Шевченко)... Так само зберігається милозвучність при стикові прийменника „з" з наступним назвуковим „з": „*З Зевеса добре глузували*" (Котляревський), „*Гори міняли своє блактине убрання на рожеві з золотом ризи*" (Коцюбинський)... Отже, застерігаємо проти вживання форми „**зі**" в таких прикладах: „*Викинуто зі статті...* (треба – „*з статті*", „*зі своїми дітьми*" – треба –„*з своїми*"... Навіть у граматиці В. Сімовича читаємо: „*Той самий злучник сполучає одновартні речення зі собою*" (треба – „*з собою*")... ".

А наостанку, як уже вкотре в дискусійних випадках, загляньмо в праці проф. Юрія Шевельова, який був не лише великим мовознавцем, але й неабияким письменником і стилістом. В його 400-сторінковому „Нарисі сучасної української літературної мови" дуже рідко знайдете „**із**" та „**зі**", й він не боявся, можливих звинувачень за відступ від правил міжслівної фонетики. Читаємо в нього: „*іменник з прийменником*", „*те ж з приростком*", „*кілька вдалих прикладів з творчости Г. Журби*" і т. д. і т. п. Аналізуючи рядок Миколи Вороного – „*Я вслухаюсь в плескіт хвиль*", проф. Ю. Шевельов пише: „Можна було б закинути авторові, що замість „**в**" краще було б ужити „**у**" (вслухаюсь у плескіт), щоб уникнути немузичного накопичення приголосних. Одначе, якраз накопичення приголосних може відтворювати тут той „плескіт хвиль", про який говориться в тексті".

Втім, цю інформацію подаємо не як „контраргументи" проти порад проф. Яра Славутича, а лише для того, щоб ще раз спонукати читача до думки: яка багата і гнучка наша мова!

Редактор

Уникаймо загадок

Тут я маю на увазі різні абревіятури, яких тепер і в „Свободі" і буквально в усіх інших газетах дуже багато. Іноді зустрічаю таке нагромадження різних акронімів, що крізь ті хащі годі продертися до змісту. Серед них – РНБОУ, НСНУ, МВС, СБУ, СНД, УНІАН, ВІЛ-СНІД, ВР, УГКЦ, СКУ, СФУЖО та багато-багато інших.

І. Г.,
передплатник „Свободи" з Чикаго

Від редакції:
Цілком справедлива критика! Подаємо повні значення вище означених абревіятур:

РНБО – Рада Національної безпеки і оборони України;
НСНУ – Народний союз „Наша Україна";
МВС – Міністерство внутрішніх справ;
СБУ – Служба безпеки України;
СНД – Співдружність незалежних держав;
УНІАН – Українська незалежна інформаційна агенція новин;
СНІД – Синдром набутого імунного дефіциту;
ВР – Верховна Рада;
УГКЦ – Українська Греко-Католицька Церква;
СФУЖО – Світова Федерація українських жіночих організацій.

МОВА ПРО МОВУ

Лекція про лєкцію

В останньому розділі „Мова про мову" йшлося про вимову і деякі правила милозвучности нашої мови. Про це треба частіше писати, бо тут, в Америці, чи не в кожній нашій громаді сходяться вихідці з різних українських країв, й кожна людина розмовляє „своєю" мовою...

Лариса Гадай, Розлиндейл, Масачусетс

Отже, повертаємося до теми вимови – до того, що в ній, з погляду мовно-літературних норм, належить вважати правильним, а що – ні. Тяжке і ледве чи здійсниме завдання, бо, бо, бо... Згадаймо хоч би, що етнічно єдина Україна належала до двох різних імперій – російської та австро-угорської, а також те, що український Захід між першою і Другою світовими війнами перебував під Польщею, й хоч культурно-освітня співпраця обидвох частин народу ніколи не переривалася, ті історичні поділи дуже перешкоджали активному розвиткові всеукраїнської мовної культури, загальнонаціональному вирівнюванню правописної і живомовної парадигми. Зумовлені історією різниці консервувалися, узвичаювалися, ставали другою природою мовців. Особливо тяжких ран нашій мові заподіяло сімдесятирічне перебування України в тюрмі народів – СССР, де українська мова, під шаленим тиском денаціоналізації, втрачала свої первісні риси і властивості.

Отож вимова – це тільки частина більших проблем усного мовлення, тобто щоденної живої мови, в якій „правильне" і „неправильне" мирно сусідують або й міняються місцями. Ілюструючи цю підміну рядком *„До тебе, Укра'їно, наша бездольная мати, струна моя перша озветься..."*, професор Юрій Шевельов пише: *„Ми говоримо звичайно „Украї'на", а в поезії Лесі Українки треба читати „Укра'їна". Ми можемо навіть сказати, що цей наголос неправильний. Але що значить у мові – неправильний?... З погляду суто наукового не можна говорити, що в мові щонебудь є правильне або неправильне, – бо все, що є в мові, має причини своєї появи, отже, посвоєму обґрунтоване"*.

То що, правило, норма – це проста умовність, щось необов'язкове? Зовсім ні. Читаємо в цього ж визначного мовознавця: „Мова кожної нації складається з великої різноманітности говірок. Неоднаково говорять на різних землях, неоднаково говорять люди різних професій, різного рівня освіти тощо. Слова і вимова, характеристичні для якого-небудь волюцюги-злодія, ледве чу будуть типові для мови професора університету. Може легко постати хаос, замішання, неясності, якщо не окреслити певних меж, якщо не встановити певних норм, – норм літературної мови. Норми літературної мови встановлюються почасти стихійно – тим, що в даному суспільстві в силу історичних причин зразковою починає здаватися мова певних прошарків людности на певній території; але потім здебільшого за докладніше опрацювання норм даної мови беруться науковці-мовознавці і вже остаточно для певного періоду окреслюють, що правильно, а що неправильно".

Як добре сказано: окреслюють, а не накидають. Людина, котра вважає себе культурною, врешті-решт сам дійде до цього окреслення, визнає слушність наукових висновків і рекомендацій. На жаль, згадані вище історичні поділи донині здіймають високі хвилі емоцій, зводять лобами звичне і незвичне: „Так говорила моя мама" – „Так моя мама не говорила".

Сховавшись за псевдом „Демонодор Баюрський", автор іронічно-сатиричної „Пролеґомени до характеристики хахлацької мови" пише у журналі „Сучасність" (*ч. 7-8, 1989 рік*): „У затрусєній хахлацькій вимові прикметою, яка відразу впадає у вухо, є чікання: шчьо, чьому, чістий і т. п., якому в українській мові відповідає яснова, тверда щілинна вимова. У хахлів досить часте (часте) акання, особливо перед наступним наголошеним „а" (*„Музика на слава такого й такого"* тощо). У таких словах, як *театр* чи *література*, те у хахлів м'якне (*тєатр, літєратура*). Такі слова, як *тип* чи *директор*, стають у хахлів *тіпом* і *діректором*..Хахлацька мова не знає приголосної **„г"**. Хахол сідає на *„ганку"*, чтає *„Гете"* (а то й *„Гьоте*) або *„Гюго"*. У своєму завзятті хахол запроваджує своє гакання чи гарчання навіть до таких чужих мов, які знає. Ось хвилину тому сказав комусь у телефон доброю англійщиною, що їде до *Шікаґо*, а потім обертається і каже до українця: їду у *„Чікаго"* (хахол не їздить *„до"*, а тільки *„у"*)...

Хахол не визнає давального відмінка чоловічого роду з закінченням **–ові**, **-еві**, бо його нема у мові, звідкіля бере для себе отруту...

Оскільки він великий приятель форми **-у** в давальному відмінку, оскільки й велиий ворог його в родовому у деяких чужомовних назвах. Він приїжджає з *„Лондона"* або *„Вашінґтона"*, але ніколи з *„Лондону"* чи *„Вашінґтону"*...

Хахол не вміє відмінювати західньоукраїнських прізвищ на **-ів**. Ковалів перетворюється в нього у непрямих відмінках або в якогось граматично фальшивого Коваліва, або в російського Ковальова. Хахол психічно нездібний уявити собі Ковалева...

Хахол любить назви дії з закінченням на **-овка** (*„підготовка"*, *„підстановка"*) і **-ка** (як *„кладка"*), там, де українець уживає назв на **-а** (*„підготова"*) або **-ення**, -іння (*„підставлення, кладіння"*). Чому? Досить заглянути до словника відповідної мови, самі знаєте, якої...".

Що стосується вкорінених в українську мову хиб, то все отак їдко висміяне – правда. Разом з тим годі позбутися враження, що автор, у полемічному запалі, неприємно перегинає палку своїм узагальненням щодо „хахла". Ніби „хахли" – це якась стала категорія людей, якась спеціяльна національна група, щось зовсім інше, ніж українці. Ні, такого поділу насправді нема, а всі названі паном Баюрським недоліки мови і вимови – це вислід конкретних історичних обставин: антиукраїнський совєтський режим свавільно зближував українську з російською і робив це, починаючи з дитячого садочка, у школі, в університеті. Назвіть людину сто разів півнем – і на сто перший раз вона закукурікає. Підступно, з дитячих літ прищеплювані хиби з часом сприймалися вже як щось нормальне. Їх уживали не тільки „хахли", але й щирі українці. Тобто „хахлами" врешті-решт мусіли зробитися геть усі.

За прикладами не треба далеко ходити – в тому ж таки числі „Сучасности" вміщено спогад артистки театру Йосипа Гірняка Тамари Варварів – про відродження новаторських традицій великого Леся Курбаса в умовах повоєнних українських Ді-Пі, зокрема про навчання „доброї" вимови:

„Молодим учням з Наддніпрянщини пані Ліпа вказувала на м'якшу вимову іноземних слів, наприклад, не *балЕт*, а *балЄт*; не *лЕкція*, а *лЄкція*; не *телЕфон*, а *телЄфон*...". А пані Ліпа була ж свідомою українкою, а не „хахлачкою"!

Отож м'яке „**л**" чи тверде? Про це точилася гостра суперечка на мовній конференції в Харкові 25 травня 1927 року, в якій брали участь понад 50 філологів з усіх регіонів України, включаючи Галичину, котра тоді перебувала під Польщею.

Ось що розповідає про цю досі не розв'язану дилему Олекса Синявський в „Короткій історії Українського правопису":„...Наддніпрянці, між іншим, доводили потребу писати чужі слова з нем'яким **л** тим, що українській мові властиве „середнє **л**" і що таким чином через ла, ло краще віддавати середнє або европейське **л**, ніж через **ля, льо**, але все ж найважнішим їх аргументом був той історичний факт, що найстарші европейські запозичення в українській мові були візантійські, сприймалися ж вони тільки з **ло, ла, лу** (*порів. старі пролог, Платон, Лука* та ін.). Заперечуючи наявність „середнього **л**" в західньо-українських говорах, наддністрянці знову доводили, що передавати европейські **la, lo, lu** українськими **ла, ло, лу** – значить дуже згрубляти ті склади, без потреби віддалаючи такі слова від оригінальної вимови, а йшли ж і йдуть вони головним чином із Західньої Европи, головне, що здавна вже і транскрибувалися з **ля, лю** (порівн. *лямент, пляц, Люцидарій* - в пам'ятках 16–18 ст.), навіть і словах грецького походження. Отже, стояло питання, яку з традицій – старішу (візантійську) чу новішу (західньо-европейську) визнати істотнішою для української літературної мови. Але питання ще ускладнювалося тим, що спинитися на першому для наддністрянців значило визнати надто велику залежність нашої літературної мови від мови російської, що звичайно сприймає західньо-европейські слова з твердим **л**. Виходило, західньо-европейські слова до нас ішли і мають іти тільки через російську мову, а не безпосередньо. Так само й для наддніпрянців видавалося неймовірним поперобляти споконвічні наші **ла, ло** в грецьких запозиченнях на **ля, льо**, бо в їх очах це значило безоглядно підлягати польщизні. Наслідком довгого ґрунтовного змагання з'явилося дуже непевне і власне значною мірою відповідне до справи голосування: 22 учасники Конференції стояло за **ля, льо**. 20 – за **ла, ло**, і один утримався...".

Ця непевність триває донині...

Петро Часто

Тривожний голос з України

„...Мовна ситуація в нас зараз жахлива. Українська мова трималася до останнього часу за рахунок села. Міста всі були зросійщені, причому ось що дивне: зросійщення міст було особливо скажене вже після Сталіна, за часів Щербицького, після отієї постанови Хрущова, який дозволив закривати українські школи на вимогу батьків. І почалося нищення. А зараз це нищення особливо процвітає.

Коли втратиться українська мова, коли вона згасне зовсім, тоді по українській нації, кажуть, треба замовляти Панахиду. Що таке нація? Це мова, в першу чергу. Мене дивує, що і наш Президент, і всі чиновники якось соромливо обходять це питання... Йде, я не знаю що – сказена, свідома чи несвідома русифікація, свідома чи несвідома лінія на те, щоб знищити українську мову. І мені це дуже болить. Українська мова для мене – це повітря, яким я дихаю. І якщо її не стане, я задихнуся...".

Анатолій Дімаров,
письменник, лавреат Шевченківської нагороди (*з інтерв'ю для Радіо „Свобода" 5 січня ц. р.*).

Розтлумачте мені...

Тримаю в руках „Великий тлумачний словник сучасної української мови" С. В. Федченка, виданий в Києві 2001 року на доручення Міністерства освіти і науки України – і дуже дивуюся з того, що бачу на його сторінках. Лише на букву „а" тут подано понад 300 слів, котрі не мають української основи. Хоч серед них є чимало таких, котрі прийшли до нас давніше і вже вповні засвоєні нашою мовою (абориґен, автентичний, автограф, агонія та ін.), все ж десь зо 30 відсотків слів у цьому словнику – такі, котрими пересічний мовник, а тим більше учень у школі, не користується: наприклад, абандон, абісаль, абрупція, андерайтер і т. д. – й отак на кожну літеру!

А тим часом видання називає себе „словником сучасної української мови". То це що, освячена Міністерством освіти і науки спроба створити нову українську мову, такий собі „укріш"?

Д-р Богдан Слабий,
Бревер, Мейн

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Твір Івана Карабиця – поряд з відомими американськими творами

НЮ-ЙОРК. – 22 січня недільна серія МАТІ (музика при Українському інституті) популяризувала українську музику у виконанні чужинців. В цей день по полудні відбувся перший концерт культурного товариства „Musiciens sans Frontieres”, заснованого 2005 року. Його художнім керівником став дириґент симфонічної оркестри Лас-Веґасу, Невада, Джордж Стеллуто. Їх мета – давати щорічно один концерт в Ню-Йорку, а в травні проводити п'ятиденний фестиваль з участю визначних артистів у Франції. Саме тому вони уживають французьку назву.

Дириґент Стеллуто створив дуже добру смичкову камерну оркестру з 16 виконавців – студентів та випускників „Джуліярд Скул оф Мюзік” та вибрав для програми найбільш показові і популярні твори – „Равндс” – найбільшого американського симфоніста Дейвида Даймонда, і 3-ту Симфонію Віліяма Шумана. В „Равндс” дириґент докладно віддав ритмічні пульси в стилі Стравінського, як і терпкі мелодійні підголоски. В симфонії Шумана помітний був маштабний оркестровий звук, яким автор завоював тисячі прихильників та вплинув на цілий ряд послідовників, які створювали свої композиції в його манері.

„Musiciens sans Frontieres” в Українському інституті Америки

Для нас важливе, що й український твір Івана Карабиця знайшовся посеред творів тих зірок американського симфонізму XX століття, і своїми мистецькими вартостями завоював гідне місце в музичній літературі. Музика одночастинної 3-ої Симфонії, створеної 1978 року, написана на взірець грецької драми, починається тихим повільним ходом, що поступово посилює звук і дію голосів до апокаліптичної кульмінації, після якої динаміка і напруга спадають до нуля.

Ім'я І. Карабиця відоме українській громаді з 1990-их років минулого століття. Він написав „Ювілейну кантату” до 100-ліття Українського Народного Союзу. Твір для солістів, сопрано й баса, та хору з супроводом двох фортепіянів, виконали об'єднані хори Ню-Йорку і Філядельфії, а солістами були Оксана Кровицька, Павло Плішка, з піяністами Миколою Суком та Євгенією Палій 19 лютого 1994 року в Карнеґі Гол. А 1 листопада 1998 р. відбувся останній концерт короткого турне „Київської камерати” з дириґентом Вірком Балеєм та солістом Миколою Суком в Єйльському університеті. В програмі прозвучав „Концерт-триптих” Івана Карабиця. Пригадую, і „Концерт-триптих”, і „Ювілейна кантата” пройшли з великим аншлагом. А 3-тя Симфонія І. Карабиця здобула дуже прихильне визнання серед слухачів, яких вабили могутні емоційні хвилі, вбудовані в музику твору.

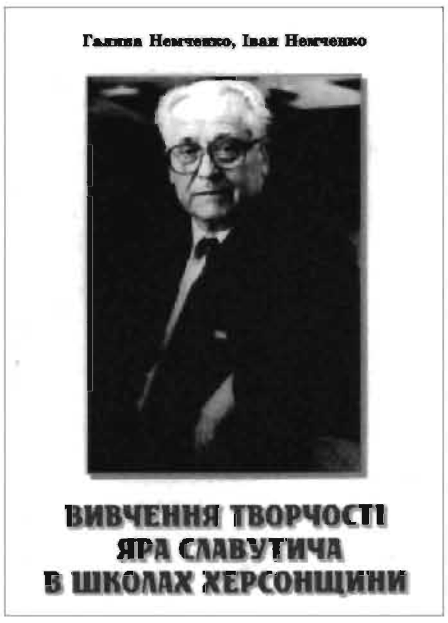
Тут варто згадати, що Іван Карабиць видав збірник фортепіянної музики, котрий включає твори шести українських та шести американських композиторів, під англійською назвою „Music Wichout Borders”. Це передвісник „Musiciens sans Frontieres”.

Джордж Стелутто знав особисто І. Карабиця і запросив його виступати в ролі дириґента в Київському „Мюзік Фест”. Дириґент Стеллуто з вдячністю продовжує ідеї І. Карабиця і солідними студіями українських партитур талановито озвучує композиторські ідеї в концертах. Під його проводом оркестранти сильно заанґажовані в грі та з ентузіязмом виконують твори, включно з новими українськими, підносячи виконавський стандарт до вершинного рівня.

Богдан Марків

НОВІ ВИДАННЯ

До спростування однієї поради...

Один мудрий англієць, було це понад два сторіччя тому, залишаючи дітям у спадок свій життєвий досвід і свою філософію, остеріг їх, щоб вони ніколи не захоплювалися поезією. Прочитавши цей рядок в переліковi інших „треба" і „не треба", я був вражений, мов громом з ясного неба. Тяжко, неможливо було збагнути таку пораду і її логіку, але автор не подавав ніякого витлумачення – мабуть, це він не один раз повторював у безпосередніх розмовах з синами і дочками.

Отож доходьмо до істоти тих дивних слів самоотужки. Той англієць був багатий і вельми освічений і, певна річ, розумівся на літературі й не міг не здавати собі справи з тієї істини, який могутній духовний вплив має на людей і на їхні почування поетичне слово – чи це буремно-заклична громадянська лірика, як от у Байрона, чи любовні сонети, як у Шекспіра, чи глибокі й ніжні релігійні пориви душі, як у Новаліса. А якби той дбайливий англійський батько знав поезію нашого безсмертного Тараса, то не міг би не збагнути, чому українці навіть у космос беруть з собою „Кобзаря". Бо в ньому все сплелося-сплавилося: революційний протест – з неповторною елегією українського села, а безперервний мотив земного кохання – з щирим задивленням в Божі небеса...

Іншими словами, поезія має в собі таку силу, котра в певному розумінні, в певному випадку може виявитися небезпечною для молодої людини – у випадку, коли ця людина ще не вповні зформувалася як особистість, як характер і як світогляд, не вповні знайшла себе. Й коли таке слабеньке ще, невиразне „я" опиниться у нестримному вирі поезії, він може позбавити те „я" необхідного в нашому недосконалому світі практицизму й назавжди залишити його, як то кажуть, в захмарних емпіреях. Мабуть, саме це й мав на увазі англійський тато.

Але коли молода людина вже впевнено йде до себе, поезія може лише допомогти, лише сприяти в цьому становленні душі і розуму. Поезія як виховний чинник особливо потрібна й незамінна в суспільствах, котрі, як от і українське, тяжко виборсуються з-під невидимого гніту згубних „ізмів" недавнього минулого. А що українські діти тепер, в силу багатьох-багатьох причин, рано дорослішають, то як до Христа не треба їм перешкоджати приходити, так і до чистого джерела поезії.

І треба вітати, що шкільні пороги України все довірливіше переступає слово поезії, розбудовуючи духовний простір юнацтва, відкриваючи перед завтрашніми будівничими держави і нації безмежне небо мислі і краси. До навчальних програм повертаються замовчувані імена і їхня могутня творчість. Передбачаємо, як добре прислужиться справі „Хрестоматія" для старшокласників, зі знанням і художнім смаком упорядкована київським професором Петром Кононенком та визначним організатором українського шкільництва в Америці професором Євгеном Федоренком: Олександер Олесь і Богдан-Ігор Антонич, Євген Маланюк і Олег Ольжич, Ліна Костенко і Василь Стус... Просто дух захоплює!

Але й такі ніби відомі, навіть визнані совєтським режимом поети, як Павло Тичина і Максим Рильський, Володимир Сосюра і Андрій Малишко, постають перед шкільною молоддю, та й перед учителями, цілком з нового, незнаного, несподіваного боку.

В цьому потужному струмені освітньо-виховної новизни йде в юний світ і видана київською „Просвітою" книжечка Галини та Івана Немченків „Вивчення творчости Яра Славутича в школах Херсонщини" – тобто в школах ледь не всуціль зросійщеного півдня України. І тут важливим є геть усе – і херсонське походження Яра Славутича, так щасливо і так переконливо поєднане з глибинною українськістю поета, і художня своєрідність його світосприймання і світорозуміння, і дивовижно широкий діяпазон його внутрішніх порухів, рефлексій та асоціяцій, і – це особливо! – універсальне, просто енциклопедичне віддзеркалення в його поезії всього того, що пережила, передумала українська людина, опинившись поза Україною, в чужих світах...

Не сумуйте, степи! Я вернусь!
І замовкне жалоба чаїна.
Обійматимуть Скитія, Русь
І новітня моя Україна.

Повертаючись у живому слові до України, поети і нас ведуть дорогою до України і до нашої власної душі.

Петро Часто

Дослідження історії страждань

Василь Пахаренко – ровесник мого молодшого сина, тобто в моєму сприйнятті – людина з молодшого покоління. Тому можна зрозуміти, що кожну нову його книжку я сприймаю як особливу новину в площині творчого життя обдарованої молоді. Якось забувається, що автор вже – доцент університету, кандидат філологчіних наук, член Національної спілки письменників України.

Книжок він видав уже чимало – збірку поезій „Скалки", літературознавчі монографії „Незбагнений апостол. Світобачення Шевченка", „Поєдинок з Левіафаном. Міт і псеведоміт в українській літературі 1920-их років", „Українська поетика", „Як він ішов... Духовний профіль Василя Симоненка на тлі його доби"... І ось до редакції „Свободи" надійшла нова книжка „Віті єдиного древа. Україна східня і західня в апокаліпсисі XX століття" (Черкаси. „Брама-Україна". 2005).

Автор розповідає, що почав шукати нефальсифіковані матеріяли з історії України у 1986-87 роках, тоді ще 20-річним. На той час опублікувати їх не можна було, а з проголошенням незалежности ніби й потреба в такій публікації відпала. Але за 14 років незалежности мало хто наважувався говорит правду про страшне минуле українського народу в часи комуністичної влади. Тож автор вирішив тепер видати свою давню працю, щоб розповісти в Україні про пережите українцями в обох частинах раніше поділеної України - західньої і східньої.

Рік за роком, розділ за розділом, веде автор розповідь про перше проголошення незалежности, боротьбу за свої національні права українців Галичини і Волині, репресії на сході - розгром Церкви, примусову колективізацію і страшний Голодомор, процес СВУ, масові розстріли українців на заході і сході в 1939-1941 роках, діяльність ОУН і УПА, голод 1947 року. До книги включено численні „Відступи про обпалену долю" – свідчення людей, які були жертвами режиму або учасниками боротьби проти нього. Книгу збагачують численні світлини, переважна частина яких розповідає про більшовицькі злочини в Україні.

Книгу-дослідження закінчує розділ „Помаранчева крапка", у якому автор спробував передбачити майбутнє: „Не будьмо наївними мрійниками - не попливуть уже завтра молочні ріки поміж кисельними берегами. Нас чекає непросте майбутнє з важкою працею, гострим зіткненням думок, прикрими прорахунками, злетами і поразками. Уже хоч би тому, що надто багато гілок і листочків древа нашої нації серйозно хворі, і лише правдива любов, мудра терпимість, дбайлива увага здатні вигоїти їх. Але й не поспішаймо розчаровуватися. Бо, попри все, це буде українське - достойне, вільне, демократичне, европейське майбутнє". Як добре бути молодим і вирити у світле майбуття. А може молодь певна в тому, що воно таким буде? Тоді це дуже бадьорить.

З приводу придбання книжки можна звернутися до Василя Пахаренка на адресу Черкаського університету: вул. Шевченка, 81, Черкаси 18031 Ukraine.

Левко Хмельковський

Новий католицький журнал для підлітків

Католицьке видавництво „Свічадо" у Львові заснувало новий християнський журнал для підлітків „Сто талантів" – перше таке видання в Україні!

Журнал цікаво і доступно розповідає про різні аспекти життя молодої людини, у ненав'язливий спосіб подає правди віри, порушує проблеми бурхливого підліткового віку, заохочує підлітків ставити собі запитання, вчить робити правильний вибір, розвиває критичне мислення.

На сторінках журналу підлітки знайдуть також інформацію про здоров'я, правила поведінки, пізнавальні розповіді про природу, новинки у комп'ютерному світі, провідника у світі музики. Особливе місце призначене художнім оповіданням. Не забракне хрестиківок, загадок, цікавих конкурсів!

При виборі тем редакційна колегія журналу радиться зі священиками, психологами, педагогами, проводить безпосередні опитування серед підлітків, що допомагає творити журнал, який відповідає потребам молодих читачів.

Журнал має 28 яскравих сторінок. Його можна замовити телефоном: (380-32) 297-1633, або 74-2309, поштою: а/с 808, Львів, 79008 Ukraine, електронною поштою: bookshop@svichado. com. Книгарня „Свічадо" – м. Львів, вул. Лисенка, 2.

Ярина Трояновська,
Львів

ПОСТАТІ

Леґендарний упівець

Минуло 100-річчя від народження Ніла Хасевича

Понад п'ятдесять літ тому Провід ОУН-УПА створив на українських землях діяльне підпільне заплеччя: успішно працювали майстерні одягу і зброї, мережа харчових крамниць, медична служба, преса, яку читали не тільки повстанці, а майже все українське населення. Ось деякі з тодішніх назв газет та журналів, що виходили на Волині: „До зброї!", „За самостійну Україну", „Вільна Україна", „Самостійник", „Тижневі вісті", „Інформатор", „Перемога" та інші. Серед того творчого загону працював знаний художник, гравер, співак і неперевершений карикатурист, людина-леґенда - Ніл Хасевич.

Народився він 24 листопада 1905 року в сім'ї псаломщика Антона Хасевича та його дружини Феодотії. Був середущим серед братів. Старший, Федір, став священиком і був запроторений на заслання, де загинув, а молодший, Анатолій, керував сільським хором, згодом вступив в ряди УПА і також в боротьбі з червоними окупантами поліг геройською смертю. Батьки Ніла були небагатими, але в рідному селі Дюксині Костопільського повіту належали до національно свідомих. І дітей виховали в патріотичному дусі. Першою учителькою Ніла була його мама, пізніше він став учитися в духовій семінарії, і хоч не закінчив навчання, на все життя вдихнув християнські чесноти, якими твердо керувався. У 1918 р. сталася велика трагедія у житті хлопця: разом з мамою потрапив під поїзд, і мама загинула, а Ніл втратив ліву ногу. Мав сильний характер і не заломався. В 1923 р. вестерном склав іспити за повний курс гімназії у Рівному. З 1925 по 1926 року працював помічником іконописця, його робота звернула на себе увагу знавців мистецтва та ікони. Кожної неділі співав у церкві, мав надзвичайно гарний голос

Протягом 1930–1933 рр. навчався у варшавській Академії мистецтв, професорів Мілоша і Мєчислава Котарбінських, графіку вивчав у проф. Владислава Скочиляса. Цікавився ткацтвом і вчився у цій ділянці у проф. Чайковського. Однак найбільший потяг мав до малювання. В лютому 1933 р. у своєму рефераті він писав: „Малюнок є правдою абсолютною, а мову правди треба вивчати скрізь і завжди. Я зробив би малюнок основою навчання в усіх школах. Це єдина мова, котрою можна висловити все. Малюнок – це універсальна мова й найкращий засіб спілкування навіть між далекими й відмінними від себе народами й культурами. Мистецтво, а в тому малярство має властивість доходити до глибин людського почуття, а через почуття до зворушення, якого часто не можна висловити ні думкою, ні словом".

Ніл Хасевич був співзасновником українського мистецького гуртка „Спокій", до якого у Варшаві належало понад 30 мистців, а гуртком заопікувався Митрополит Андрей Шептицький.

У своїй творчій техніці Ніл Хасевич поступово переходить від олійного живопису до графіки і гравюр – ліноритів та дереворитів. За короткий час створив понад двадцять екслібрисів, низку видавничих знаків, заставок тощо. Його твори друкувалися в 1935 р. в українських і польських часописах. В 1937 р. Ніл здобуває 3-тю нагороду на міжнародній виставці гравюр у Варшаві, а р 1939 році у Філядельфії побачив світ альбом „Екслібрис Ніла Хасевича". У діяспорі д-р Богдан Стебельський та інші мистецтвознавці називали Ніла Хасевича „новітнім апостолом українського мистецтва". У його творчій спадщині – цілий ряд портретів командирів і бійців УПА. За творчі заслуги Ніл одержав „Хрест бойової заслуги", „Хрест заслуги" та медалю „За боротьбу в особливо важких умовах", багато грамот. Під час німецької окупації Ніл у 1941 році стає членом Львівської спілки українських мистців, співпрацює з часописом „Волинь", що виходив у Рівному і був редагований Уласом Самчуком. На переломі 1942 і 1943 років Ніл у Львові організував виставку, для якої створив картину „Спіть, хлопці, спіть".

На початку 1943 року Ніл Хасевич переходить у підпілля, виступав під псевдонімами – „Бей", „Зот", „Старий", „333", „Левко", „Рибак" та іншими. Працював у редакції журналу „До зброї!", ілюстрував журнал УПА „Український перець" та „Хрін", випускав бофони - грошеві одиниці, робив ескізи усіх нагород УПА та УГВР, випустив альбом „Волинь в боротьбі" та альбом карикатур антирядянської тематики.

Коли твори Н. Хасевича набули великої популярности, енкаведисти одержали з Москви наказ за всяку ціну розшукати цього грізного мистця і знищити. Вранці 4 березня 1952 року чекісти великою силою оточили криївку і хотіли взяти живим Ніла Хасевича. Але зав'язався жорстокий бій, в якому геройською смертю загинув знаменитий мистець та його товариші-охоронці В'ячеслав Анатюк –„Матвій" та Антон Мельничук „Гнат". Багато мистецьких творів чекісти захопили і вивезли, чимало у варварський спосіб знищили.

Незалежна Україна широко відзначила 100-ліття від дня народження Ніла Хасевича. В його рідному селі було відкрито пам'ятник, на якому викарбувано напис: „Видатний український художник-графік, борець за самостійну Україну, уродженець с. Дюксин".

Ярослав Стех

СПОРТ

Футбол

Европейський союз футбольних асоціяцій (УЕФА) 27 січня вперше з 1960 року змінив форму Чаші Анрі Делоне, яка вручається переможцеві чемпіонату Европи. Нагорода зберегла ім'я і стиль старої чаші, але змінена так, щоб передати маштаб і значення найпрестижнішого турніру Европи. Першими трофей одержать чемпіони Европи 2008 року. На новій чаші немає фігурки чоловічка з м'ячем, яка була на тильній стороні колишнього трофея. Зник і мармуровий постамент, а срібна основа стала більшою. Імена переможців чемпіонатів Европи, які раніше були нанесені на постамент, тепер на задньому боці трофея. Сама чаша зроблена з чистого срібла і важить вісім кілограмів, а її висота – 60 сантиметрів.

Жеребкування Евро-2008 відбулося 27 січня в швайцарському місті Монтре.

Результати жеребкування відбіркового турніру до чемпіонату Европи-2008:

Група A: Казахстан; Азербайджан; Вірменія; Фінляндія; Бельгія; Сербія і Чорногорія; Польща; Портуґалія.

Група B: Фарерські о-ви; Грузія; Литва; Шотляндія; Україна; Італія; Франція.

Група C: Мальта; Молдова; Угорщина; Боснія та Герцоговина; Норвегія; Туреччина; Греція.

Група D: Сан-Марино; Кіпр; Велс; Шотляндія; Словаччина; Німеччина; Чехія.

Група E: Андора; Македонія; Естонія; Ізраїль; Росія; Хорватія; Англія.

Група F: Ліхтенштейн; Пів. Ірляндія; Ісляндія; Латвія; Данія; Еспанія; Швеція.

Група G: Люксембурґ; Білорусь; Албанія; Словенія; Болгарія; Румунія; Голяндія.

Олімпіяда – 2006

12 січня на засіданні виконавчого комітету Національного олімпійського комітету України був затверджений поіменний склад офіційної делегації на XX зимові Олімпійські ігри 2006 року в Турині. 53 спортсмени України будуть представлені у 10 з 15 видів спорту програми Олімпійських ігор (лижні гонки – 12, фігурне ковзання – 11, біятлон – 10, фрістайл – 7, санний спорт – 6, гірськолещетарський спорт – 3, шорт-трек, ковзанярський спорт, лещетарське двоборство, стрибки на лещетах – по одному. Олімпійська збірна на іграх в Турині буде одягнена в спортивну форму компанії „Nike", а офіційний одяг надасть компанія „Vdone".

* * *

Естафета олімпійського вогню загальною довжиною 11300 км стартувала в Римі 8 грудня після того, як вогонь урочисто запалили від променів сонця на горі Олімп у Греції, де в 776 р. до Різдва Христового відбулися перші Олімпійські ігри. На естафету олімпійського вогню відібрано 1900 факелоносців в 42 країнах світу. 17 грудня в Генуї 12 факелоносців представили Україну на естафеті олімпійського вогню – відомі журналісти, а також 5 „звичайних незвичайних людей", відібраних у ході загальнонаціональної кампанії.

10 лютого олімпійський вогонь прибуде в Неаполь на врочисту церемонію відкриття ігор. Українець Андрій Шевченко ніс смолоскип Олімпійського вогню 29 січня 2006 року в Мілані, де він виступає за однойменний італійський футбольний клюб.

* * *

Газова „війна" Росії проти України не обійшла спорт. З „легкої" руки російської газети „Ізвєстія", Україну навіть записали до головних ворогів олімпійських ігор в Турині. Виявляється, що з вини України може постраждати ... олімпійський вогонь, оскільки в Італії виникне серйозний дефіцит газу.

* * *

Як і раніше, в санному спорті Україна буде представлена шістьма спортсменами. 22 січня в Австрії завершився етап Чаші світу, де українка Наталія Якушенко посіла друге місце. Перед олімпійськими іграми на такі змагання з'їжджаються всі найсильніші, і Наталя виборола друге місце в запеклій боротьбі з серйозними конкурентками з Німеччини. Склад збірної України з санного спорту: Лілія Лудан, Наталія Якушенко, Юрій Гайдук, Андрій Кісь, Олег Жеребицький, Роман Язвінський.

Плавання

Четвертий етап Чаші світу з плавання в Москві 26 січня приніс українським спортсменам ще дві золоті та три бронзові медалі. З урахуванням результатів першого дня змагань Олег Лісогор та Катерина Зубкова в Москві вибороли по три золоті нагороди.

Бронзу здобув Андрій Сердінов у фінальному запливі на 100 м батерфляєм. Свою першу медалю на змаганнях в Москві має Андрій Олійник, який став бронзовим призером на дистані 50 метрів на спині. На московському етапі Чаші світу з плавання українці здобули 11 медалей – сім золотих та чотири бронзових.

Бурлацький лещетарський табір – 2005

ҐЛЕНС ФОЛС, Н. Й. – 26 грудня, в горах Адірондакс, в мотелі „Лендмарк", відбулось відкриття бурлацького лещетарського табору, на яке прибуло 83 учасники, 24 булави і 6 команд.

Пластові курені УСП і УПС „Бурлаки" та командант пл. сен. А. („Кіцик") Галяревич привітали таборовиків, які прибули з Олбані, Балтімору, Бостону, Вашінгтону, Гартфорду, Дітройту, Клівленду, Ню-Йорку, Нюарку, Філядельфії та Чикаго.

Лещетарські заняття включали пів дня лекцій на лещатах або на дошці, а пів дня – вільної їзди у товаристві. Таборовики їхали щодня, незважаючи на зміни у погоді – від морозу до дощу. Серйозніших ушкоджень не було, але таборовий лікар пл. сен. Юрій Білик все був напоготові.

Вечір був призначений на різноманітні заняття. Ст. пл. Богдан („Ґанг Го") Жировський дав гутірки про гіпотермію і лявіни, пл. сен. Ю. („Мозок") Яськів перейшов з таборовиками історію Голодомору 1932–1933 рр. і його дальші політичні наслідки. Табір відвідували почесні гості – голова КПС пл. сен. Марта Кузьмович, ватажок пл. сен. Юрій Попель, славний артист О. („Гого") Слупчинський.

Провадилися запеклі змагання за точками між групами. Тут „Мокрі клюски" конкурували з „Пурпуровами ананасами" і „Рожевими-рибками". Як постали такі чудернацькі імена, – це справа для дослідників давнини. Мусіли також вибрати ім'я для табору. „Місісіпі по кістки" взяло верх. Відбувся конкурс на „Таборову сніжинку" і „Снігового діда". Припала така честь Лані Денисик і Зоряновi Ласовському. Завершення святкувань – це бурлацький Миколайко. До цього свята також прийшли колядники з вертепом, але вже модернізованим по-американськи. Сам св. Миколай всіх обдарував за заслугами.

Табір відбувся надзвичайно вдало. За це треба завдячувати всім у команді та булаві, а особливо адміністраторові пл. сен. Д. („Дені") Данилові та власникові мотелю „Лендмарк" Джанові Наджі. Всі учасники одержали однoднівку-адресар, яку за одну ніч вичарували пл. сен. Марта („Мартуха") Кернз, пл. сен. Андрій Ганкевич та Тарас Левицький. Всі учасники додому повернулися з таборовою відзнакою і таборовою сорочинкою. Докладніше про табір можна дізнатися на сторінці Інтернету: www.blrabir.org.

Ю. Я.

Бурлацький лещетарський табір-2005

Перемога...

(Закінчення зі стор. 3)

як світ побачив рішучу перемогу „Гамасу“, Держсекретар США Кондоліза Райс зателефонувала міжнародним спонзорам мирного процесу на Близькому Сході, відомим як Квартет.

Вона пізніше сказала, що її уряд, а також ООН, Росія і Евросоюз погоджуються, що „Гамас“ має визнати право Ізраїлю на існування і що організація має вирішити, – хоче вона бути політичною силою чи терористичною організацією.

Ізраїль, США та Евросоюз заявили, що не надаватимуть фінансової допомоги палестинцям, якщо „Гамас“ не відмовиться від закликів знищити Ізраїль. Перемога „Гамасу“ створила проблему для країн Заходу. Захід протестує проти антиізраїльської ідеології „Гамасу“ та минулих терористичних нападів, але водночас не хоче, аби Палестинська автономія провалилася через брак коштів.

Досі західні провідники загалом дотримувалися єдиного підходу: у разі, як „Гамас“ не відмовиться від насильства і не визнає права Ізраїлю на існування, фінансова допомога палестинцям опиниться під загрозою. Зі свого боку „Гамас“ запевняє, що хоче співпрацювати з Европою та США, але досі не заявляв, чи погодиться з вимогами.

Одначе, 28 січня через два дні після того, як войовниче угрупування „Гамас“ було проголошено переможцем парляментських виборів на палестинських територіях, його провідник Галед Мішал, який базується у столиці Сирії Дамаску, заявив, що найголовнішою метою „Гамасу“ є провести реформи, в ім'я змін на краще. Він сказав, що іншою головною метою організації є підтримка боротьби проти Ізраїлю, а також реструктуризація палестинської політичної системи.

Зустрічі 30 січня міністрів закордонних справ ЕС у Брюселі, а пізніше в Лондоні представників ООН, США, Росії та Европи були першими, на яких чільні представники змогли обговорити, що вони робитимуть, коли „Гамас“ не погодиться з їхніми вимогами.

Є, однак, людина на палестинських територіях, з якою вони готові співпрацювати – це президент Махмуд Абас. Перед ним також постало складне завдання – зформувати новий уряд під проводом „Гамасу“ в умовах нестабільного політичного клімату.

Тим часом в ніч на 28 січня тисячі демонстрантів вийшли на вулиці. Озброєні члени палестинського руху „Фати“ провели протести у місті Рамалаг та секторі Ґаза проти власних провідників. Речник акції протесту сказав, що лише президент Махмуд Абас може лишитися на своїй посаді, а всі інші провідники „Фатгу“ мають піти, після поразки на парляментських виборах.

Комісар ЕС з питань зовнішньої політики та політики добросусідства Беніта Фереро-Вальднер зазначила, що Брюсель готовий до співпраці з майбутнім палестинським урядом за умови, що той дотримуватиметься мирних позицій. Натомість Президент США Джордж Буш заявив, що Вашінгтон не контактуватиме з „Гамасом“, допоки це угруповання не відмовиться від намірів знищити Ізраїль. У самому Ізраїлі представники лівого та правого політичних таборів вважають, що будь які переговори з „Гамасом“ є неприйнятними. Президент США закликав главу Палестинської автономії Махмуда Абаса не залишати свою посаду. М. Абас заявив про готовність негайно розпочати консультації щодо створення нового уряду.

Прем'єр-міністри Франції, Італії та Великобританії Домінік де Вільпен, Сильвіо Берлусконі й Тоні Блейр висловили серйозну стурбованість приходом до влади екстремістського угруповання.

Австрія, Німеччина, Данія, Швеція, Еспанія, Голяндія та Норвегія заявили, що оцінюватимуть новий палестинський уряд за його ставленням до мирного вреґулювання на Близькому Сході.

„Якщо палестинський народ проголосував на виборах за „Гамас“, то ми повинні з повагою поставитись до цього вибору і дати угрупованню можливість проявити себе в рамках праці нового уряду“, – сказав президент Афганістану Хамід Карзай.

Провідник Пакистану Первез Мушараф сказав: „Я з оптимізмом дивлюся на це. Коли окремий політик чи ціла група перебувають поза владою, то вони дуже легко аґітують і висловлюють утопічні ідеї – що і як треба робити. Коли ж тягар лягає на ваші плечі, то ви спочатку думаєте, і тільки потім робите ті чи інші кроки. Я сподіваюся саме на це у випадку з угрупованням „Гамас“.

Х.В.–Ф.

ПОДИХ ІСТОРІЇ

1708 рік: зудар шведів з росіянами на Чернігівщині

Майже чверть століття йшла війна Росії зі Швецією за вихід до Балтійського моря. Розпочата ще Іваном Грозним в XVI ст. боротьба за Балтику була завершена у першій чверті XVIII ст. Петром I на користь Росії. В історії вона залишилась під назвою Північної війни.

Ряд визначних подій цієї війни відбувався на території України. Бойові дії між російською та шведською арміями прокотились Чернігівщиною, залишивши після себе як матеріяльні пам'ятки у вигляді фортифікаційних споруд, залишків переправ, військових поховань, так і пам'ятки усної народної творчости – перекази та легенди.

На початку 1708 року армія Карла XII, після перемог в Польщі та Саксонії, почала свій похід до кордонів Росії. Шведський король мав намір розбити російську армію й захопити Москву. На початку походу кількість шведського війська сягала 44 тисячі та ще 30 тисяч готові були вийти йому на допомогу з Ліфляндії та Фінляндії.

Російські війська, поступово відходячи на схід, застосовували тактику "випаленої землі". За свідченнями шведських вояків, що потрапили в полон у вересні 1708 року, у шведському війську почався голод, бо йшли вони спустошеними та спаленими росіянами селами. Цей опис стосується території Білорусі. Подібне відбувалось і на території України. За наказом Петра I, російські війська, відступаючи, палили хліб, знищували млини та будинки, а жителів виселяли разом з худобою в ліси. Цар розумів, що треба не дати шведам зайти вглиб території багатої на провізію України. Знищенням продовольства й підпалами сіл займались безпосередньо російські вояки. З українських полків, що були у складі московського війська, почали масово дизертирувати козаки.

Ступивши на територію України, шведи відчули неоднозначне до себе ставлення. В деяких містах, як Стародуб, Новгород-Сіверський, встигли закріпитись московські гарнізони, перед цим „попрацювавши" з місцевим населенням. Налякані погрозами, а інколи й відвертою фізичною розправою за можливе співробітництво з окупантами, селяни чинили шведським військам всілякі перепони. Інколи доходило навіть до збройних нападів. Хоча в деяких селах шведів зустрічали з хлібом-сіллю.

Щоб випередити російські війська, шведський король вислав наперед загін під керівництвом генерала Лагеркрона з завданням захопити міста Мглин та Почеп. Провідирів шведи взяли з місцевих селян. Замість найкоротших шляхів, українські селяни повели шведський загін окільними дорогами. Тим самим шведи згаяли час, і російське військо встигло зайняти ряд населених пунктів раніше, ніж до них підійшли шведські передові частини. Коли до Стародуба підтягнулися головні сили шведів, Карл, побачивши надійно укріплену фортецю, відмовився від штурму й зупинив своє військо між Стародубом і Мглином, в районі Костенич (Чернігівська обл.). Атака Мглина виявилась невдалою. Шведське військо простояло під Костеничами до 10 жовтня.

Головним завданням шведської армії було проникнути вглиб країни, де вистачало харчів і можна було спокійно перезимувати. Війська Карла XII продовжили свій похід до Новгород-Сіверського. Під Новгород-Сіверським, що був зайнятий московськими військами, між росіянами та шведами сталась невелика сутичка. Місто було надійно укріплене і, щоб не витрачати даремно сили, Карл дав наказ обійти місто і рухатись вздовж Десни, шукаючи зручного броду для переправи. Росіяни рухались лівим берегом Десни майже паралельно шведській армії. 26 жовтня 1708 року (всі дати подано за старим стилем) до села Погребки (нині Шосткинський район Сумської области) прибув Петро I. Штаб російського царя знаходився у найбільшій у селі хаті козака Мальчича. З Погребків, на лівому березі Десни, Петро міг спостерігати за переміщенням шведів вздовж річки по правому березі.

В цей час на з'єднання зі шведськими військами виступили українські козаки, керовані гетьманом І.Мазепою. Зі вступом шведських військ в Україну, Мазепа опинився у дуже складному становищі. Шведи, що несли з собою розруху, не могли радувати гетьмана. Але ще більша загроза була з боку росіян. І. Мазепа не міг прийняти однозначного рішення. Він розумів, що перемога росіян може повністю знищити автономію Гетьманщини. Шведська ж корона могла бути вигідним союзником України проти Росії: в разі перемоги шведський король міг би контролювати гетьмана не так жорстоко, як російський цар.

Після того, як Петро I наказав Мазепі вийти з Батурина назустріч царським військам, гетьман відмовився виконати наказ царя, пояснивше це тим, що занедужав. Тим часом гетьманська резиденція Батурин поповнювала запаси продовольства та озброєння на випадок облоги.

Прийнявши рішення вийти на з'єднання з Карлом XII, І. Мазепа 25 жовтня вийшов з Батурина, перейшов Десну біля села Оболоння (Коропський район, Чернігівської области) і, за одними свідченнями – 26, за іншими - 27 жовтня, біля села Орловки зустрівся з одним зі шведських загонів. Зустріч козацького війська, очолюваного Мазепою, з головними силами Карла XII відбулася у селі Гірки, неподалік Новгород-Сіверського. Ось що пише Даніел Крман про зустріч українського гетьмана Івана Мазепи та шведського короля Карла XII: „Саме тоді прийшов ясновельможний князь козаків Іван Мазепа з невеликою кількістю свого легкого війська. Його відвели до короля Карла, де в його тутешній резиденції відбулась авдієнція й обід. Був це день... пам'ятний його приходом і прийняттям... Після авдієнції Мазепа сидів за столом з найяснішим королем, який сам зайняв один бік дожелезного стола. На другому боці стола, праворуч від короля, сидів Мазепа зі своїми вельможами. Їх було, здається, десять...".

На час зустрічі І.Мазепи та Карла XII шведські війська займали вздовж Десни кілька сіл. Зокрема в щоденнику Крмана згадується село Ігнатівка та ще якесь село без назви. Можливо, то була Дегтярівка, розташована поряд з селом Гірки. В Дегтярівці донині збереглись руїни Покровського храму, збудованого коштом І.Мазепи. На околиці села знаходиться городище юхнівської культури, на якому встановлено пам'ятний знак на честь зустрічі військ Карла XII та І.Мазепи. Не виключено, що саме в Дегтярівці стояли головні сили українських козаків разом з гетьманом.

Неподалік Дегтярівки шведи почали форсувати Десну. Переправитись з першого разу шведському війську не вдалось. Залишки російських редутів ще й тепер можна побачити біля села Собич Шосткинського району, Сумської области, на лівому березі Десни. Пам'ять про „шведську переправу" донині зберігається серед жителів села. Як пише у своїх спогадах Д. Крман, п'ять днів з переправи було чути гарматну канонаду. Під час просування королівських військ вздовж Десни до них приєднувались все нові й нові підрозділи козаків. Загальна кількість їх становила близько трьох тисяч. 27 жовтня до Петра I у село Погребки прибув кур'єр з повідомленням про те, що Мазепа вже знаходиться у таборі шведського короля. Петро був страшенно розлючений цим повідомленням. 30 жовтня він зібрав військову раду, на якій прийняв рішення захопити Батурин. Цар розумів, що запаси Батурина не повинні потрапити до рук шведів. На той час ця добре укріплена фортеця мала найпотужніший артилерійський арсенал – 70 гармат та мортир. Для порівняння: в 1709 році на боці шведів у Полтавській битві брало участь лише чотири гармати. Крім того, за мурами Батурина було багато харчів, значні запаси пороху, ядер та бомб. У палаці Ма-

(Закінчення на стор. 24)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", грудень 2005 р.

300 дол.	Зварикевич Александра з нагоди 10-ої річниці смерти чоловіка інж. Лева Зварикевича	Ест Грінвич, Р. Айленд
85	Драбик Василь	Іллінгтон, Онт. Канада
55	Палащук Степан	Стемфорд, Кон.
	Стасів Михайло	Рокпорт, Текс.
	Волосюрок Володимир	Чатам, Н. Дж.
50	Колядко Ксеня	Редондо Біч, Каліф.
45	Бондарська Іза	Дандее, Іл.
	Кабушинський Юрій	Ґейтерсбург, Мд.
	Шевчук Наталія	Вашінгтон Тшп., Н.Дж.
40	Грицин Володимир	Претсвіл, Н.Й.
	Процишин Микола	Ля Саль, Кweб. Канада
25	Бойчика Василь	Бутлин, Па.
	Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
	Лебедович Мікас	Савана, Джордж.
20	Іванчук Адріян	Флашинг, Н.Й.
	Логиній Ярослав (попадя)	Вінтерсбург, Онт. Канада
	Патрицин Володимир	Кренфорд, Н. Дж.
	Цундій Павло	Чикаго, Іл.
	Школяр Анна	Манагокін, Н. Дж.
	Твердовський Микола	Бронкс Н.Й.
15	Александер Б.	Монтерей, Каліф.
	Бейгер Богдан	Бафало, Н.Й.
	Хоминк Андій	Порт Шарлот, Фла
	Логиній Ярослав	Вінтерсбург, Онт. Канада
	Мірчук Ігор	Вилов Ґров, Па.
	Запорожченко Микола	Карбондейл, Іл.
15	Сінглтон Бандзевич	Колумбія, С. Кар.
	Захарків Лідія	Рочестер, Н.Й.
10	Банівський Алекс	Вілмар, Інд.
	Блага Іванна	Рочестер, Н.Й.
	Бойчук Марія	Дрексел, Па.
	Шпичко Марія	Чикаго, Іл.
	Чупин Марія-Анна і Петро	Асторія, Н.Й.
	Дуда Роза	Ґластонбері, Кон.
	Федіо Марія	Рівер Едж, Н. Дж.
	Гаврилюк Віктор	Кантон, Миш.
	Гудал Мартін	Мейпл Ґров, Мн.
	Ковалко Теодозія	Порт Шарлот, Фла
	диякон Малиновський Юрій	Флашинг, Н.Й.
	Малей Володимир	Торонто, Онт. Канада
	Ощипко Григорій	Отрамонт, Квеб. Канада
	Сорощук Володимир	Чикаго, Іл.
	Сива Степанія	Клівленд, Огайо
5	Бабюк Ігор	Рочестер, Н.Й.
	Блаґий Дмитро	Філядельфія, Па.
	Бобак Ярослав	Норт Порт, Фла
	Бродило Марія	Вілмінг, Н.Й.
	Бурак Любов	Істон, Па.
	Бистрицька Олександра	Саммит, Н. Дж.
	Чайківська Люсі	Бостон, Мас.
	Харламис Любомир	Рочестер, Н.Й.
	Дацкук Андрій	Лівінгстон, Н. Дж.
	Дудик Степан	Медісон, Віск.
	Федевицин Степанія	Спрінгфілд, Н.Дж.
	Федор Михайло	Флемінгтон, Н. Дж.
	Галька Віктор	Вінніпег, Манітоба, Канада
5	Гаргай Вільям	Ґарфілд, Н.Дж.
	Городиський Андрій	Боґентаун, Н. Дж.
	Коблянський Мирон	Шарлот, Н. Карол.
	Лісевло Сем	Бруклин, Н.Й.
	Лосько Іван	Чикаго, Іл.
	Лищук Микола	Перт Амбой, Н.Дж.
	Маслій Микола	Філядельфія, Па.
	Панкевич Степан	Салмон Спрінгс, Арканзас
	Переклята Михайло	Торонто, Онт. Канада
	Пливюк Роман	Монреал, Квеб. Канада
	Сивага Володимир	Сиракюз, Н.Й.
	Шуляк Оксана	Ворен, Миш.
	Вацевський Антон	Форест Гілс, Н.Й.
	Василишин Михайло	Бронкс, Н.Й.
	Волошин Микола	Парма, Огайо
	Возняк Дмитрій	Вудбрідж Парк, Н.Дж.
	Запутович Роман	Гіндейл, Н.Дж.
	Зубик Богдан	Філядельфія, Па.
	Дубина Лідія	Челтенгем, Па.
	Кузик Юрій	Ґлен Еллін, Іл.
4	Хомюк Богдан	Ню-Йорк, Н.Й.
3	Пасійчик Кирило	Філядельфія, Па.
2	Пікарчик Степан	Селвуд, Кон.
	Разом	1,454 дол.

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

Як більшовики руйнували Київ

„Свобода" неодноразово поверталася до питання руйнування Києва, зокрема Хрещатика, у вересні 1941 року. Книга Д. Малакова „Київ. 1939–1945" (газета розповіла про неї в ч. 45, 2005 р.). з якої узято світлини, дає можливість документально розповісти про зруйнування провідних будівель столиці України командуванням Червоної армії. Подаємо окремі світлини і тексти з цієї книги. Книжку можна придбати за 25 дол. (з пересиланням), звернувшись на адресу: Kateryna Rosandich, 2725 Wasatch Dr., Mt. View CA 94040.

Михайло Татарський (1940 р.)

На світанку 22 червня 1941 р. німецька авіяція бомбардувала Київ. 11 липня почалися бої безпосередньо на підступах до міста. 19 вересня 1941 р. частини німецького Вермахту вступили до покинутого напризволяще Києва. Сотні тисяч захисників міста потрапили в полон. На п'ятий день окупації почалося тотальне нищення Хрещатика і прилеглих до нього кварталів центру міста, здійснюване відповідно до тактики „випаленої землі", за директивами радянського керівництва.

Командир взводу спеціяльного призначення лейтенант Михайло Татарський (1940 р.) розповідає: „Начальник інженерного управління 37-ої армії полковник Олександер Голдович ставив завдання особисто кожному керівникові підривників... Діяти нам доводилося переважно вночі... У взводі – дві автомашини з радіостанціями, кілька вантажівок, мотоцикл з коляскою... Радіокеровані міни й фугаси ми встановлювали протягом серпня-вересня 1941-го на всіх ділянках фронту. Всі заряди спрацювали нормально, за радіосигналом. Мені було наказано підготувати до знищення залізничну станцію Пост-Волинський. Сигнал на підрив цього стратегічно важливого вузла було дано о 14-ій годині 19 вересня із радіостанції, розташованої в районі Борисполя. Як засвідчила наша розвідка, все вийшло бездоганно. Приблизно у ті ж дні ми замінували спуск до мосту імені Євгенії Бош, набережну біля Поштової площі, залізничний міст на Дарницю та інші важливі об'єкти: будинок ЦК КП(б)У, філіял музею Леніна, управління НКВД, що було в Жовтневому палаці, історичний музей (нині – Національний художній музей України), спуск до Дніпра в районі нинішнього обеліска Слави. Багато було об'єктів. Паралельно діяли ще два взводи спецпризначення, якими керували лейтенанти Михайло Красиков і Борис Левченко. Це все на нашій ділянці фронту. Мій окремий взвод спецпризначення мав 11-ий номер. Начальником радіостанції нашого взводу був лейтенант Єфімов. А координував дії спецвзводів капітан інженерних військ, представник Генерального штабу Червоної Армії Хилякін".

19 вересня 1941 року німці ввійшли до Києва. Німецька 37-мм протитанкова гармата на Хрещатику, 23 вересня 1941 р.

28 вересня 1941 р. Скупчення радянської техніки після удару німецької авіяції у київському „котлі". Так виглядало побоїще на землі після ударів з повітря.

24 вересня 1941 р. на Хрещатику

Хрещатик. 1942 р. Ліворуч – спалений центральний універмаг. Малюки з возиком сподіваються щось роздобути. У центрі – виведена з ладу трансформаторна будка.

Вересень 1941 р. Німецькі сапери біля винесених з будинку Музею Леніна радянських скринь з вибухівкою та радіокерованими пристроями Радіокеровані пристрої стоять окремо, підготовлені для перевезення військовою автомашиною. Ліворуч – вартовий. На вікнах – паперові хрестики, наклеєні для захисту шибок від ударів повітряної хвилі при бомбардуваннях. Цікаво, що наклеєно тільки на двох нижніх рядах, бо вище, певно, музейному жіноцтву не було змоги дістати.

1946 р. Німецькі військовополонені працюють на відбудові Хрещатика. Поруч – конвоїр.

Цивільне населення на відбудові Хрещатика. Ліворуч – Бесарабський критий ринок, праворуч – квартал, що не постраждав. Ударна сила тих часів – українське жіноцтво з кувалдами.

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи“

Петро Й. Потічний. „Літопис УПА“ – документи і матеріяли, Том 42. Видавництво, „Літопис УПА“. Торонто–Львів, 2005 рік

Степан Воляник. „Берестейський договір 9 лютого 1918 р.“ – історична розвідка. У своїй праці автор хоче відсвіжити нашу історичну пам'ять про часи й події, в яких український нарід виступив на історичну арену як підмет історії у змаганні за свою державність. Накладом автора, Клівленд, 1989 рік.

Василь Білоус. „Недолю співаю козацького краю“, (автобіографічний роман-спогади). В книзі показане життя селян в період НЕПу, а потім їх розкуркулення, репресії проти них, колективізацію, страшний голодомор, життя політичних в'язнів у сталінських таборах. Видавництво „Січ“, Черкаси, 1999 рік.

До 100-річчя з дня народження Юрія Лавріненка. „Українське літературно-мистецьке відродження 20-их років XX століття: питання стилю, проблематики, поетики, мови“. Збірник праць всеукраїнської наукової конференції 11 – 12 травня 2005 року. Видавництво „Брама України“, Черкаси, 2005 рік.

Анна Кульчицька. „Юні українські остарбайтери з Галичини“ – спогади. На основі пережитого, зі залученням промовистих свідчень колишніх остарбайтерів, авторка розповідає про поневіряння тринадцяти- і п'ятнадцятилітніх бранок і бранців з Підкарпаття (неповнолітніх рабів XX століття) в часи Другої світової війни. Львів, 2005 рік.

Галина та Іван Немченки. „Вивчення творчости Яра Славутича в школах Херсонщини“. У посібнику автори подають методичні поради з даної теми, літературно-мистецькі композиції. Видавництво „Просвіта“, Київ -Херсон, 2005 рік.

Максим Балаклицький. „ 'Нова релігійність' Івана Багряного“. Наукова монографія. Книга пропонує дещо несподіваний погляд на літературну постать Івана Багряного, читацьке уявлення про творчість якого затьмарено надмірною політизованістю різного ґатунку. Видавництво „Смолоскип“, Київ, 2005 рік.

Керівники...

(Закінчення зі стор. 1)

ною, бо відбулося не лише ближче знайомство з О. Шамшуром і його дружиною, але новий Посол України підтвердив свою особисту готовність до тісної співпраці з громадою і організаціями діяспори. Крім того, О. Шамшур окреслив декілька проєктів, у котрих потрібна співпраця між Посольством України у США та українсько-американською громадою“.

Вітаючи новопризначеного посла Михайло Савків, президент Українського Конґресового Комітету Америки (УККА), привітав ініційовану Посольством України співпрацю у кількох важливих справах, зокрема у справі річниці Українського Голодомору Геноциду 1932-1933 років.

Громаду на зустрічі представляли: Стефан Качарай – президент Українського Народного Союзу, який також є головою Національної Ради УККА; Ігор Ґавдяк – президент Української Координаційної Ради; Ірина Куровицька – голова Союзу Українок Америки; Лариса Кий – директор Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) і заступник виконуючого президента УККА , суддя Богдан Футей; Ігор Котлярчук від Вашінґтонської Групи та Сергій Жигарєв з Української Краєвої Інформаційної Служби – Вашінґтонського бюра УККА.

Фундацію „США – Україна“ представляли президент Надія МекКонел, Віра Андрушків – директор проєкту „Побратимства Громад,“ і Маркіян Білинський – голова Інституту Пилипа Орлика.

Представником від Української Федерації Америки були д-р Зеня Черник і Віра Андрейчик, як також Роман Кузик.

Також присутніми на зустрічі були о. Володимир Стеляк, настоятель української православної катедри св. Андрія у Вашінґтоні та представник Спілки Українських Американських Адвокатів.

1708 рік...

(Закінчення зі стор. 21)

зепи знаходились гетьманська казна та клейноди. Захопити гетьманську резиденцію було наказано О. Меншикову, який з частиною війська з-під села Новий Мглин негайно вирушив до Батурину.

В районі села Мізин (нині Коропський район, Чернігівської області) шведський король наказав збудувати міст, щоб армія змогла швидко переправити на лівий берег не тільки військове спорядження та артилерію, потрібні для ведення бою, а й весь обоз з провіянтом та іншим скарбом. Скоріше за все, саме тут сталася пригода зі шведським королем, про яку повідомляє Даніел Крман. Шведська артилерійська батарея розмістилась на високій горі над Десною. Під прикриттям мортирного вогню шведські солдати почали будувати міст. На горі, звідки було добре видно будівництво мосту і розташування російських редутів на лівому березі, знаходився король зі своїми генералами. В цей час одне з ядер з шипінням впало поряд з Карлом. Всі поряд з ним попадали на землю, а король навіть оком не моргнув. Але вибуху не сталося. Серед вояків пішов розголос, що Бог оберігає короля.

В Мізині хоча й була налагоджена переправа шведів (це підтверджують і документи, і археологічні знахідки), та, як стверджує краєзнавець, директор мізинського музею Куриленко, ця переправа була тактичним ходом шведів і відволікала російську артилерію від основних сил шведської армії. Російські редути знаходились на так званому Мізинському острові – величезній дюні, що лежить у заплаві Десни, на лівому її березі. Шквальний вогонь росіян міг би заподіяти непоправної шкоди військам Карла XII, якби все військо переправлялось якраз навпроти російських позицій. Основна ж маса шведів, пройшовши ще кілька кілометрів вздовж Десни на південь, переправилась через річку неподалік нинішнього села Свердловки (Коропський район, Чернігівської області). Місцевість ця досі носить назву – Шведовщина. Даніел Крмана пише, що війська переправились у Мізині, але подає, що через три версти вони увійшли до Чаплїівки (зараз Кролевецький район, Сумської області). Чапліївка знаходиться якраз навпроти урочища Шведовщини, де була основна переправа шведів через Десну. Переправившись у Мізині, треба було б пройти набагато довший шлях. Ті ж, кому вдалось перебратись на лівий берег у Мізині, знищили російську залогу, яка обстрілювала переправу. У цьому бою загинуло майже двісті російських вояків. Немало, мабуть, полягло й шведів. Про втрати зі шведської сторони автор не повідомляє. В означеній місцевості в декількох місцях збереглися скупчення курганних насипів. Місцеве населення називає їх „шведськими могилами". А стара дорога між с.Чапліївкою та хутором Губарівщиною, Кролевецького району, Сумської області дотепер зберегла назву „шведської".

В Чапліївці стало відомо про знищення військами Меншикова резиденції гетьмана Мазепи – Батурина. Московські вояки ночували в Чапліївці якраз перед приходом вояків Карла XII. Від місцевих мешканців Мазепа дізнався про сумну долю своєї гетьманської резиденції. 31 жовтня Меншиков підійшов до Батурина й оточив місто. Розуміючи, що силою місто захопити не вдасться – з огляду на потужні укріплення та артилерію, він двічі посилав парляментером кролевецького козака Федора Стожка з метою вмовити гарнізон фортеці здатися в полон. Фортеця не здалась. Козаки мали надію, що армія Карла XII, що вже була на підході, встигне їм на підмогу. Меншиков вже мав намір зняти облогу, та в останню хвилину до московського табору з'явився старшина Прилуцького полку І.Ніс, який взявся таємно провести росіян за міські мури. 2 листопада 1708 року Батурин впав, потоплений у крові. Все населення, за винятком до трьохсот осіб, що встигли втекти з міста, було винищене. Росіяни не щадили навіть жінок і дітей.

Після отримання звістки про знищення Батурина, Петро І переїжджає 2 листопада з с.Погребків до Глухова. Мазепу цар оголосив зрадником і призначив вибори „вольными голосами" нового гетьмана на 6 листопада 1708 року. Трохи раніше за наказом Петра у місті побував Я. В. Брюс, спеціяліст з фортифікації. Він зробив висновок, що глухівська фортеця непридатна для тривалої оборони. Місцевість навкруги безліса. Дров майже немає. Земляна фортеця збудована не за правилами фортифікації і в деяких місцях зруйнована. Глухів у разі облоги не витримає навіть двох днів. Прийняте було рішення укріпити підходи до міста. Фельдмаршал Б.П.Шереметьєв, що стояв зі своїми військами у містечку Вороніжі (Шосткинський район, Сумської области) вирушив до села Чорториги (нині село Шевченкове Глухівського району, Сумської области), сюди ж підійшов з військом і генерал-майор Пфлуг. В с. Слоуті (Глухівський район) розмістились війська фельдмаршала Гольца. В селах Макове та Клишки (Шосткинський район) – драгунські полки та кавалерія генерал-майора Інфлянта. С.П.Неплюєв відбув до с.Полошок (Глухівський район). Таке розташування російських військ не залишало Карлові ні найменших шансів на захоплення Глухова. Одним з підтверджень безпеки царської ставки у Глухові є те, що Петро І і О.Меншиков на „святкову церемонію" під посиленою охороною наказали навіть привезти своїх дружин, що й було зроблено.

6 листопада 1708 року на центральному майдані Глухова, між Миколаївською церквою та Свято-Троїцьким собором, відбулась церемонія вибору нового гетьмана. Ним став стародубський полковник Іван Скоропадський. Через кілька днів відбулось прокляття І.Мазепи – так звана анатема.

Полковник Чечель, комендант Батурина, був тяжко поранений під час штурму фортеці. Разом з небагатьма захисниками гетьманської резиденції йому вдалось вислизнути з рук О.Меншикова. Звісно, у такому стані він далеко не зміг відійти. Переховуючись в селі Попівці, він потрапив у руки козаків Конотопської сотні, що трималась проросійських настроїв. До Глухова він був доставлений козаками на прізвище Яценки (можливо, брати). Кілька днів утримувався у глухівському тюремному замку і після тяжких тортур 10 листопада на центральній площі Глухова був колесований і помер у тяжких муках.

У Глухові цар Петро І перебував до 16 листопада, 17-го виїхав з Глухова до Путивля, а потім на Терни та Хоружівку (нині Недригайлівський район, Сумської области), де знаходився його штаб, стояли піхотні та кавалерійські частини на чолі з О.Меншиковим.

Шведське військо спробувало рухатись у північно-східньому напрямку. В районі села Клишків (Шосткинський район, Сумської области), наштовхнувшись на потужні сили росіян, шведи повернули на південь. Коли вони підійшли до Батурина, то були вражені побаченим: міста практично не існувало. Гетьманські палаци – заміський на Гончарівці та палац, що знаходився у цитаделі, були зруйновані вщент. Будинки, млини та інші будівлі спалені. Дерев'яна церква, що стояла в замку, згоріла, а собор Святої Трійці був дуже пошкоджений вогнем. Шведські літописці писали про те, що росіяни перебили всіх: і старих, і малих. Навкруги лежало безліч трупів, багато з яких були до половини спалені.

Гармати великого калібру, які О.Меншиков не зміг вивезти, були підірвані на місці. Підтвердження тому – фрагмент розірваної гармати, що зберігається у музеї Батуринського історико-культурного заповідника.

Після Батурина Карл XII зробив зупинку у Городищі, щоб підтягнути всі свої війська, які розтягнулися у процесі форсування Десни та Сейму, та постійних сутичок з російськими військами і місцевим населенням. За порадою І.Мазепи шведський король вирішив спрямувати своє військо на Ромни, щоб там зупинитися на зимівлю. 15 листопада шведи виступили у напрямку Ромни – Гадяч і рушили назустріч трагічній для шведської армії Полтавській битві...

Події російсько-шведської війни 1708-1709 років, що проходили на Чернігівщині, лишили після себе цікаві пам'ятки у вигляді залишків фортифікаційних споруд та військових поховань. Ці об'єкти майже ніким не досліджувались. Невеликі розвідки проводив краєзнавець Куриленко – директор Мізинського музею. Археологічних же розкопок на місцях бойових дій ніхто не проводив. В місцях переправ та редутів місцеві жителі часто знаходили гарматні ядра, свинцеві кулі, залишки холодної зброї, мундирні гудзики. Ці випадкові знахідки зберігаються у мізинському краєзнавчому музеї. За свідченням Куриленка, на одному з редутів місцеві жителі у минулі роки знайшли три монетні скарби з монетами початку XVIII ст. Краєзнавець виявив залишки дерев'яного моста, збудованого шведськими вояками в Мізині.

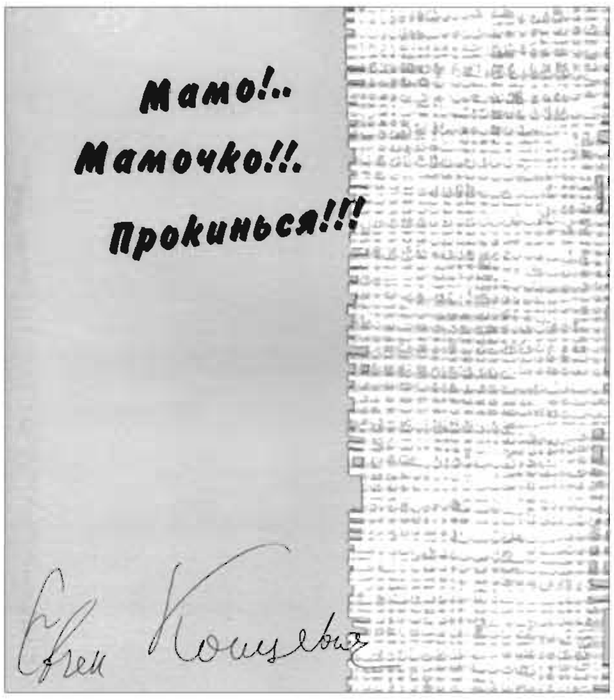
Юрій Коваленко,
Державний історико-культурний заповідник у м.Глухові,

Є. Концевич. „Мамо! Мамочко! Прокинься!"

Незвичайну книжку „Мамо! Мамочко! Прокинься!" написав, видав і прислав до „Свободи" Євген Концевич з Житомира. Нижче ми подаємо її повний текст. Але текст цей в книжці повторюється ще 11 разів англійською, німецькою, еспанською, французькою, польською, грузинською, білоруською, російською, італійською, ромською мовами і на івриті. Таке розмаїття свідчить про те, що в Житомирі не бракує знавців чужинських мов. Євген Концевич народився у 1935 році в селі біля Житомира, зростав у цьому місті. Коли йому було 17 років, невдало стрибнув в річку Тетерів і назавжди став інвалідом. Прикутий до ліжка, він захопився літературною творчістю і став друкувати свою прозу у провідних українських журналах того часу. Частими гостями Є. Концевича стали дисиденти-шістдесятники, які підтримували і надихали письменника. У день його 30-річчя в хаті Євгена зустрілися Вячеслав Чорновіл, Алла Горська, Іван та Надія Світличні, Ірина Жиленко, ряд інших осіб, які перебували під контролею КҐБ. Ця обставина не залишилася поза увагою „чекістів", і у помешканні було таємно встановлено радіопідслуховування. Проте Євген Концевич викрив цю підступність і знищив апаратуру КҐБ. Після цього він зазнав переслідувань не тільки з боку КҐБ, а й від партійних та письменницьких організацій.

Роман Корогодський у передмові до книжки розповів, як у колишньому СССР цей текст потрапив до КҐБ і автора викликав на розмову далекоглядний майор, котрий звинуватив автора у тому, що в образі матері він показав Україну-страдницю. Це її, мовляв, закликає Євген Концевич прокинутися. Марно автор запевняв, що йдеться про те, як сприйняла похорон його бабусі її дочка, його мама, котрій не було тоді й п'яти років. Майор Концевичу не повірив. Але тиск не зламав Євгена Концевича. У незалежній Україні його книжки вийшли у світ і здобули визнання. Тепер видання завершує нотний запис гимну „Боже Великий Єдиний"...

Л. Хм

Щодо придбання книжки можна звернутися до Євгена Концевича на адресу: 2-ий Шевченківський провулок, 12, Житомир 10024 Ukraine.

Чому вона мовчить?

Ця хвилина прийде ще в іншому вбранні, прийде не раз, і тебе кожна така зустріч робитиме значно старшим за твоїх ровесників.

Чия думка – не пригадую...

Такого веселого дня в Павлика не було ще ніколи. Навіть тоді, коли до їхнього будинку приїжджає вагон-крамниця й тато купує йому цукерки, – і тоді не буває так весело, як сьогодні...

У звичайні дні біля їхньої домівки безлюдно, тихо й одноманітно, лише поїзди час від часу врізаються в цю нудну тишу важким чачаханням.

Таткові, що завжди виходить їм назустріч з жовтим прапорцем, поїзди гукають щось прощальне і сумне. Павликові шкода, коли вони зникають з очей, до сліз шкода. А от сьогодні йому байдуже до них, хоч, правда, йому здається, що поїзди сьогодні кричать якось особливо, теж весело.

І Павликові це зрозуміло...

От цікаво, коли мама вмирає...

Він уже набігався – аж втомився, а цукерків наївся – як бочка, а моріг навкруг м'який, як ватяна ковдра, і Павлик качається по ньому, мов кошеня; це в своїх найкращих штанцях і в найкращій білій сорочечці-вишиванці, яку мама йому сама вишивала й одягала тільки на великі свята, або як їздили вони в гості, а зараз йому зовсім ніхто нічого не каже, ніхто не свариться, аж нудно якось...

Хата їхня давно вже повнісінька людей, на подвір'ї теж повно, а вони все йдуть і йдуть, поодинці й групками, по залізничному полотну й по дорозі з села, по тій дорозі, по якій вони з мамою, татком, Миколкою і Валею ходили до села в кіно. І це страшенно цікаво, що в них у подвір'ї стільки людей, майже всі вони гладять по голові, дають йому гостинці різні, Миколці й Валі теж дають гостинці.

А отой пузатий дядько приїхав на дрезині, він довго гладив Павлика по голівці, але гостинця не привіз, він тільки смішний-смішний: такий банькатий, як їхній цап, тільки без бороди, в їхнього цапа ще й роги є, а в дядька цього немає, він приїхав з татковим начальником. Павлик такого смішного дядька ще ніколи не бачив.

А Миколка з Валею теж тут, ну такі смішні, що прямо аж болить живіт: їм дають гостинці, а вони, дурні, хлипають, їх зовсім ніхто не б'є і не сварить, а вони, дурні, плачуть; плачуть і плачуть, навіть гостинців не їдять, такі зарюмсані, такі смішні...

Раніше до них дуже рідко заїжджала машина в подвір'я. Павлик ніколи не встигав навіть надивитися на неї, а сьогодні в них ще зранку під хатою стоїть вантажна машина, він уже надивився на неї досхочу, а настрибався по ній – аж ноги болять, ото вже добре на неї вилазити: всі борти відкриті, ще й застелена вся величезним килимом, і квітів ціла гора.

От цікаво, коли мама вмирає...

Він намацує в кишені тріскотливу сріблясту обгортку з шоколадної плитки, в шухляді в нього повнісінько гостинців: різні цукерки, горіхи, коржики, а от шоколадних плиток йому чомусь принесли лише дві – ота тьотя незнайома, в чорній хустці, і ще дядько Іван, більше ніхто, може, ще хто принесе, він же так любить шоколад.

Павлик виймає сріблясту обгортку з кишені, хоче розрівняти її, але до нього підходить дядько Іван, хлопчик схоплюється на ноги, проте дядько Іван теж не свариться за те, що він валяється на землі в усьому новому.

Він лише тихесенько мовить йому:

– Ходім уже, синку, я посаджу тебе на кузов біля мами.

І Павлик раптом запитує:

– А мама ще раз може померти?

– Ні, – каже дядько Іван, – такого не буває...

Його сумні-сумні, почервонілі очі довго чомусь затримуються на Павликові, дядько про щось думає собі, але Павлик не в силі збагнути тієї думки, йому навіть недобре під тим поглядом, і він одвертає голову в бік дороги до села. Він дивиться туди, куди мають зараз везти маму, і думає своє: „От шкода, що мама не може вмерти вдруге"...

Якусь мить думає він про це й сидячи на кузові, а потім заглядає через віконце в кабіну до шофера: там так цікаво, як в мультиках по телевізору, просто очей не відірвати... Він забуває і про сріблясту обгортку, і про шоколадні плитки, зсовується з дошки, що править за лаву в кузові, повертається спиною до мами і до тих, що йдуть за машиною, і припадає обличчям до скла кабіни. Як йому зараз хочеться затрубити!.. Він навіть знає, де треба натиснути.

Братик Миколка шарпає його за штанці й пошепки наказує:

– Ану, сядь як слід...

Павлик знехотя повільно сідає на лавку.

І раптом він бачить, що плаче.. татко, він ще ніколи не бачив, щоб татко плакав... Це його дуже лякає.

– Мамо, а татко плаче... – тремтячим голосом звертається він до мами.

Але мама його не чує, і це Павлика ще більше лякає, очі в неї заплющені, а йому так хочеться, щоб вона їх зараз розплющила й обізвалася до нього.

– Мамо!..

Павлик підводиться на весь зріст і хоче наблизитися до маминої голови, але Миколка ловить його за руку й суворо каже:

– Сядь!..

Павлик слухняно сідає і на якийсь час зляkано притихає: все це таке незрозуміле, таке страшне...

А мама весь час мовчить.

Всю дорогу мовчить, мовчить і тоді, коли ставлять її біля глибокої ями, такої чорної, такої страшної, як нічне вікно, ями... Зовсім мовчить і тоді, коли закривають її дерев'яною накривкою...

Йому стає моторошно, на очах закипають сльози...

Що вони з нею роблять?!

Вони опускають її в цю чорну-чорну, в цю страшну яму!..

– Мамо!.. Мамочко!!!

І розпачливий, повний незбагненного жаху дитячий крик цей вражає душі більше, ніж чорна яма і домовина в ній...

Хтось хапає в обійми, гладить по голівці, говорить щось заспокійливе, а він б'ється в обіймах, як у тенетах, і крізь надривне хлипання благає:

– Мамо! Мамочко!! Прокинься!!!

Євген Концевич

ПОДОРОЖІ

Ім'я на березі ріки Горинь

Семен Степанський (народна іконописна школа). „Ікона св. Трійці" (1694 р.).

Містечко Степань належить до найдавніших поселень волинського Полісся. В його назві увічнено ім'я засновника Степана – князя чи боярина. Це ім'я на місцевому діялекті і дотепер вимовляється як „Степань". Лежить містечко на лівому березі річки Горинь, яка творить тут чарівні краєвиди – підвищений лівий берег, широкі луги, прадавні ліси.

Перша писемна згадка про містечко датується 1289–1290 роками „Тої ж зими представився степанський князь Іван, син Глібів, – читаємо в „Літописі Руському" – І плакали за ним усі люди, од малого і до великого, і став княжити замість нього син його Володимир".

В XII–XIII ст. Степань – центр удільного князівства. В місті, на насипній горі, був дерев'яний замок, оточений глибокими ровами, наповненими водами Горині, земляними валами і дубовими частоколами на них, з сторожовими вежами, в'їзною брамою, перед якою був підвісний міст, через який лише можна було потрапити всередину.

Але пам'ятки княжої доби не збереглися в Степані, їх стерли бурхливі грози, що промчали над краєм тихоплинних рік, волошкових озер, задумливих предковічних борів Полісся. Після монголо-татарської повені 1240 року від Степаня лишилася сама руїна, але вже в литовсько-руську добу бачимо містечко і замок відбудованими.

Від 1511 року князі Острозькі володіли ним впродовж цілого століття, а від них в 1620 року воно перейшло до князів Заславських, а по тому – до Любомирських, Сангушків, Потоцьких, Ворцелів. Саме князі Острозькі розбудували цей давній княжий град над Горинню. На місці дерев'яного замку з'явився величний мурований. Вибудували вони в Степані не тільки храм Св. Трійці (1523 р.), а й інші, не збережені церкви, заснували монастир св. Михайла з монастирським храмом в ім'я св. Юрія. В 1629 році ця православна обитель перейшла до Руської унійно-православної Церкви, але по тому води річки Горинь розмили гряду – і монастирські будівлі розвалились. Цю розмиту гряду, де стояла свята обитель, добре видно й дотепер. Хоронить вона в собі ще багато монастирських таємниць. Опріч храму св. Трійці, в містечку було ще чотири храми – мурований св. Миколая (1775 р.), побудований графом Ворцелі, дерев'яні – Преображення Господнього (1779 р.) – коштом степанського міщанина Степана Сухозента, Успіння Божої Матері (XVII ст.) на Лебединці, церква-каплиця XVII ст. на кладовищі.

Храм св. Трійці (1523 р.) в Степані.

В повоєнні роки місцеві комуністи розламали церкву Преображення Господнього, храм св. Миколая перетворили в більярдну залю санаторія „Горинь", а церкву Успіння Бпжої Матері перенесено в Сарненський музей народної архітектури. Під час цих актів вандалізму з давніх святинь зникла велика кількість давніх, неповторної роботи церковних предметів.

Вперше побачив я це містечко ще студентом, по тому під час моїх митарств, коли мене позбавили праці на Волині в 1970-их роках за так званий „буржуазний націоналізм" і я знайшов працю в одному з сіл, що за 20 км від Степаня.

Минулого літа, на свято братів Макавеїв, через 15 років від останньої зустрічі з Степанем, знову я поспішав до містечка. Нічний і ранковий поїзди привезли мене з Луцька до станції Малинськ, а звідти попутнім транспортом до Степаня. Вже проїхали Кузьмівку, лісові масиви, і показалося чарівне Пригориння. Святиня належить до УПЦ КП. Храм повністю відбудували, зберігши його первісний вигляд. Замковище зустрічає мене ще більшою пусткою. Через його земляні вали спускають до решток замку князів Острозьких. Стіни вежі ще більше похилились і незабаром від них залишиться купа цегли. З оглядового майданчика на замковищі видно на багато кілометрів Пригориння аж до самої Комарівки.

Храм св. Трійці ще більше постарів, осів, а належить він до особливо цінних взірців монументальної дерев'яної архітектури волинського Полісся. З церкви зникло багато предметів сакрального мистецтва, які я особисто знав. Від давніх дзвонів лишилось лише три невеличкі за розміром, всі інші також безслідно зникли...

З мосту через Горинь оглядаю далекі Білі Береги, милуюсь чарівним давнім містом, якому тисячу років тому залишив у назві своє ім'я його засновник і будівничий Степан.

Володимир Рожко

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Дзвін сумління

Б. Антоничу

Сумління вкраїнця б'є дзвоном повсякчас:
Відгомін 1944-го будить свідомість кожного з нас
раз-у-раз.
Горить ще у пам'яті вівтар –
Гіркотних днів полинна повінь:
Немов би тисячі отар
Ридали лемки – і їх відлуння оживає в мозку й досі,
і чути, як нуртує в венах кров, –
Коли підкралась юдою підступна прикра сива, сіра осінь.
І не вщухає, і не вмирає в грудях зболена любов.
Тяжкою мукою у мене вростаєш,
Лемківський рідний знедолений краю,
Болем-сльозою щем серця палю,
Словом-борцем її я утру,
У твої коси вплітаю,
Твою нерозділену тугу святу –
Депортацію – лиховісну лемківську нужду,
Ним палко до змучених скронь припаду,
Лиш задля Тебе, Вкраїно, живу,
Мати моя, що встала з руїнного дна,
Кожний Твій біль я вип'ю сповна.
Душі моєї струни пломенем займуться,
І руки в молитві за Тебе єдину Богові складуться.
І слово щире рідне моє
Нехай зерниною органічно впаде у лоно Твоє,
Земле, святе,
Колоссям пшениці навік проросте.
Прийми його, немов свою малу дитину
І пригорни у кожну днину.
А мешканець вишень – Антонович впаде зіркою-росою
У трави, вкохані весною,
Приб'ється птахом вольним до землі,
Й загоїть рани на тілі стерзанім її.
Підніме калину опалу в саду,
Мов вранішньо ясну яскраву зорю.

Р. Мамчур-Бабій

Перший вірш молодої лемкині зі Львова надіслав до „Свободи" д-р Іван Гвозда.

Оксана Маковець – лавреат конкурсу

Автора поезій національно- патріотичного спрямування, нашу постійну авторку Оксану Маковець на літературному конкурсі імені Олеся Гончара визнано переможцем в категорії „Поезія". Подаємо кілька творів Оксани Маковець.

Зумій полюбити

Нещасливої любови не буває,
Лиш тільки зумій полюбити...
Відчуєш що сила твоя прибуває,
Побачиш, як впевнено жити.
Поспішаєш додому
І кожну цю мить
Мов музика – щастя
На серці бринить...
Ти хочеш співати, не варто таїти,
Як Божому дару бажаєш радіти.
Радіти щохвилі, радіти щомиті,
Радіти за те, що умієш любити.

Міцна основа

Твоя любов мене зігріє
В години смутку і журби.
Коли утрачені надії
І сил нема для боротьби.
Твоя любов мені підмога
У час, коли тривога б'є,
Коли взиває лиш до Бога
В зажурі серденько моє.
Любов твоя поверне сили,
А віра скріпить душу знов.
Вісь Світу, та міцна основа,
Надія, Віра і Любов !

Любов

Коли вже не чекаєш дива
Й життя-мов колос без зерна.
Любов негадана, вродлива
Прийде, як з березнем Весна.
Любов буває також різна:
То мовби відблиск на льоду,
Озветься в серці щемом, біллю
Чи яблунею у цвіту.
То вихором у дужім леті,
У щасті й радощах прийде,
Та непомітно, невідкупно
Тебе скрізь роки поведе...

Диптих

1. Сліди на пам'яті

Тужливий блиск твоїх очей
І рук міцних кільце...
Я знов, крізь призму літ, чомусь
Бачу твоє лице...
Та що там не було колись,
На пам'яті – сліди...
Ти болем у душі моїй
Залишивсь назавжди.

2. Спомин

Роки. Кілометри. Милі...
І навіть незнаю де ти.
Холод, морози немилі
Стирають твої сліди.
Місто велике, чи дім лише
Замикає твоє буття...
Чи в пам'яті зберігаєш ще
Хоч би моє ім'я?

м.Сіфорд, Вірджінія
січень 2006

Ділимося сумною вісткою, що в Glen Spey, NY
дня 15 січня 2006 р. відійшов на Вічну Ватру

св. п.

пл. сен. довір'я

ОСИП ГАПІЙ

Лісовий Архидідько „Манька"

Нар. 31 січня 1908 р. в Сморже,
Сколівського району, нині у Львівській області.

Член I-го куреня юнаків у Львові в 1923-27 роках. Член проводу вишкільного табору на Соколі в 1928 р., як інструктор співу. Один із організаторів та член проводу таборів Тайного Пласту в 1931 р. у Брустурах і 1932 р. на Соколі. Член проводу Ювілейного Свята Весни в Міттенвальді у 1947 р. і також Джемборі ДІ-ПІ Скавтів у 1948 р. В Америці був станичним і кошовим в Сиракюзах, Н.Й.

Член Великого Племени Лісових Чортів від 1927 р., число реєстру 44,носитель Срібного Аріднака.

Висловлюємо наше найщиріше співчуття його синові
ІГОРЕВІ-Лісовому Архидідькові „Няньці", доні ДАНУСІ,
внукові АДАМОВІ-Лісовому Чортові „Ланьці", та всій Родині.

Пам'ять про Нього буде завжди з усіма нами, а в
Лісовій Премудрості, в Таїнствах Творця
усього видимого і невидимого він – вічний.

3-ій КУРІНЬ УПС І УСП
„ЛІСОВІ ЧОРТИ"

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ (4.11.1996 р.) нашої
ДРУЖИНИ, МАМИ та БАБЦІ

св. п.

ДАРІЇ СТЕФАНІЇ КОВАЛЬ

та

У ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ (7.11.1976 р.) нашого
БАТЬКА, ДІДУСЯ, ПРАДІДА та БРАТА

св. п.

о. крилошанина

ВОЛОДИМИРА КОВАЛЯ

Дня 7 лютого 2006 р. о год. 10-ій ранку

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ й ПАНАХИДИ в УКЦ:

- Св. Архистратига Михаїла, в селі Цінева, Україна
- Св. Покрови в Гюстоні, Техас, США

Вічна їм пам'ять!

Муж і син – проф. д-р ЛЮБОМИР КОВАЛЬ
Доні/внучки – д-р Віра О. Коваль з чоловіком д-р ДЕЙЛОМ БАХВИЧ
д-р МАРІЯ Д. КОВАЛЬ з чоловіком д-р ДЕЙВИДОМ САНСОТЕРРА
Сини/внуки – д-р АНДРІЙ Ю. КОВАЛЬ з дружиною ЮНІЄЮ
– адвокат ЯРОСЛАВ О. КОВАЛЬ
Внуки/правнуки – ОЛЕНКА, ДАНИЛКО і АНТОНЧИК КОВАЛІ
ОЛЕКСАНДЕР і ЕМІЛІЯ БАХВИЧ
СТЕФАН А., ДАРІЯ А., МИКОЛА і ЮЛІЯ САНСОТЕРРИ
та родина в Україні, Польщі і Канаді.

Ділимося сумною вісткою, що
13 січня 2006 р. на 79-му році життя
відійшов у вічність

св. п.

ВАСИЛЬ ВОЛОШКО

нар. 23 березня 1927 р.
в селі Дубровки, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 18 січня 2006 р. в українській православній церкві св. Володимира в Гартфорді, Конн., а тіло поховане на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишились горем прибиті:

дружина – МАРІЯ
донька – СВІТЛАНА з чоловіком ДАГЛЕС КУРАС
син – АНДРІЙ з дружиною АННОЮ
внуки – МИХАСЬ і СТЕФАНЧИК КУРАС
брат – СТЕФАН з родиною
швагер – ІВАН ЛИТУС з родиною

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14 січня 2006 р.
у Ст. Петерсбургу, Фла. відійшла у вічність

св. п.

ЛЮБА СОЛЧАНИК-КОПИЧУК

нар. у Старому Самборі, Україна.

Св. п. Люба Копичук іміґрувала до США у 1948 р., як політичний втікач із Зальцбурга, Австрія, проживала в Ірвінгтоні, Н. Дж. до 1982 р., коли переселилася до Ст. Петерсбургу, Фла. разом із братами Мирославом, Богданом та братовою Стефанією Солчаник.

Залишилися у смутку:
син – ЯРОПОЛК КОПИЧУК
племінник – РОМАН СОЛЧАНИК
брат – БОГДАН з дружиною СТЕФАНІЄЮ.

Вічна її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з друзями і громадою,
що в середу, 18 січня 2006 р. по довгій недузі
відійшов у Божу вічність наш
БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІД

св. п.

ВАСИЛЬ КОЦЮБАЙЛО

проживши майже 93 роки

Покійний народився в Україні в селі Майнич, Львівська область
в 1913 р. Приїхав до Америки в 1938 році і поселився у місті
Філядельфії, де проживав аж до своєї смерти.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в неділю, 22 і в понеділок 23 січня 2006 р. у похоронному заведенні Михайла Насевича у Філядельфії і у церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії у Мелровз Парк, Па.

Покійний похований на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Залишені у смутку:
дочка – ПЕТРУСЯ САВЧАК з чоловіком ЮРІЄМ
внучки – ТЕТЯНА з чоловіком ХРИСТОФОРОМ ЛЬОР
– ЛІДА з чоловіком ДОНАЛДОМ КОПАЧ
правнучки – КАТЯ, АРІЯДНА і ЮЛЯ
родина – ГАЛИНИ І БОГДАНА КУТКІВ
– АНДРІЯ СТАХОВИЧА
і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА
В АМЕРИЦІ
повідомляє своїх членів та громаду,
що 23 січня 2006 р. на 101-му році життя
відійшов з цього світу

св. п.

д-р РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ

член НТШ-А, доктор ветеринарії,
громадський та пластовий діяч,
довголітній редактор журналу „Наше Життя",
член-лицар Мальтійського Ордену.

Рідним складаємо найщиріші співчуття.

УПРАВА НТШ в АМЕРИЦІ

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА
У великому смутку повідомляємо, що
в понеділок, 23 січня 2006 р.
відійшов у Божу вічність

св. п.

д-р РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ

громадський діяч, засновник, довголітній секретар і
пресовий референт Українсько-Американської Координаційної Ради

Похоронні відправи відбулися в суботу, 28 січня 2006 р.
в українській католицькій церкві Пресвятої Трійці у Кергонксоні, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Дружині Покійного, дітям, внукам і усім рідним
висловлюємо найглибші співчуття.

ЕКЗЕКУТИВА УАКРади

Ділимося сумною вісткою, що 23 січня 2006 р.
в Кергонксоні, Н.Й. у віці 100 років, відійшов на Вічну Ватру

св. п.

пл. сен. керівництва

РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ

Лісовий Архидідько „Стрілець"

нар. 12 червня 1905 р. в Галичі, нині Івано-Франківської області.

Член Пласту від 1922 р. в Бучачі. Учасник та член булав пластових таборів в роках 1926-32. Від 1946 член Станичної Старшини в Мюнхені, Німеччина, а від 1949 р. в Чикаго, США, де кількакратно був вибраний до проводу станиці. Довголітній редактор бюлетеню УПС „Слово".

Член Великого Племени „Лісових Чортів" майже 80 років, від 1926 р. число Реєстру 39. Учасник мандрівок ЛЧ по Карпатах та Поділлю. Активний на провідних постах ЛЧ; організатор та коддовий в Чикаго, Вашінгтоні та Кергонксоні; редагував „Листи до Братів Фамілянтів"; головний редактор I і II томів „Історії ЛЧ"; поет. Нагороджений найвищими відзначеннями Фамілії.

Висловлюємо наше найщиріше співчуття його дружині СТЕФАНІЇ,
синові ЮРКОВІ – „Лісовому Дідькові Вистрілкові",
дочці ВІРІ та їх супругам, його внукам, правнукам і всій родині.

Пам'ять про Нього буде завжди з усіма нами, а в
Лісовій Премудрості, в Таїнствах Творця
усього видимого і невидимого він – вічний.

3-ій Курінь УПС і УСП
„Лісові Чорти"

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ І МАМИ

св. п.

ДОРОТЕЇ
ШКАФАРОВСЬКОЇ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в четвер, 9 лютого 2006 р., о год. 7:30 ранку
в українській католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:

муж – ПАВЛО
донька – МАРТА
син – МИРОСЛАВ

Вічна їй пам'ять!

„Тихо сам, без тривог! Тут є Бог!"
ПРОВІД УЛАДУ ПЛАСТОВОГО СЕНІОРАТУ
ділиться сумною вісткою, що 23 січня 2006 р.
в Кергонксоні, Н.Й. на 101-му році життя
відійшов на Вічну Ватру

св. п.

пл. сен. кер.

РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ, ЛЧ

довголітній член проводу Уладу Пластового Сеніорату і
редактор листка „Сеніорське Слово".

Друг Барановський був пластуном ціле життя і до останку був вірний ідейним основам Пласту. Він у своєму, так довгому житті, мав великий вплив в українській громаді і в Пласті. Його виступи і статті не раз і не два були нашим сумлінням, або закликали до нього.

Дружині СТЕФАНІЇ і всій родині складаємо
наші найщиріші співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що 30 січня 2006 р. після 92 років
трудолюбивого життя відійшла у вічність в Ірвінгтоні, Н.Дж.

св. п.

ГЕЛЕН ГРЕЧАК
з дому ДОБУЩАК

нар. у West Orange, NJ колишня членкиня Клюбу Матерів
при церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, а відтак на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені у глибокому смутку:

син – д-р АНДРІЙ
племінники – д-р ОРИСЯ КАРАПІНКА
– д-р ЮРІЙ КАРАПІНКА
– д-р ВОЛОДИМИР ДОБУЩАК
та ближча і дальша родина в США, Канаді й Україні.

Вічна її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з друзями і громадою,
що в понеділок, 30 січня 2006 р. відійшла у Божу
вічність наша найдорожча МАМА

св. п.

АННА ШОТ

нар. 15 листопада 1924 р. в Україні,
вдова по покійному Филипу Шоті.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 3 лютого 2006 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми у Ню-Йорку. Похорон в суботу, 4 лютого 2006 р. з церкви св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишилися в глибокому смутку діти:
СЛАВКО, МИРОН, АННА, ЗЕНОН, ІРКА, ФИЛИП.

Вічна її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 4 січня 2006 р.
на 83-му році життя відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

св. п.

ЙОСАФАТ ДУДАР

довголітній член ООЧСУ і СУМу, колишній голова СУМу в Йонкерсі,
відданий член кредитівки, довголітній учасник церковного хору
при церкві св. Архистратига Михаїла.

ПАНАХИДА відбулася у неділю, 8 січня 2006 р., о год. 7:30 веч. в Whalen & Ball Funeral Home, 168 Park Avenue, Yonkers, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у понеділок, 9 січня 2006 р. о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла при 21 Шонард Плейс, Йонкерс, Н.Й.

У глибокому смутку залишені:

дружина – РОЗАЛІЯ
доньки – ОЛЬГА ЛЕНДРІ з чоловіком РОБЕРТОМ
– МАРІЯ КОЗІЦЬКА з чоловіком ОРЕСТОМ
– ІРИНА
внуки – РЕНЕЙ ФАЗІНГА
БАББІ ЛЕНДРІ
МАРКО І ОРИСЯ КОЗІЦЬКІ
правнуки – ДЖУЛІЯ І ДЖЕЙК ФАЗІНГА
брати – ВАСИЛЬ І КОНСТАНТИН
сестра – АННА ТРОВСКА

Вічна Йому пам'ять!

Від дружини: Складаю сердечну подяку всім рідним, друзям і знайомим, за вшанування Покійного численною участю в похороні; зятям і внукам за почесну обслугу при домовині; Осередку СУМА в Йонкерсі за прапор і квіти, а Андрію Бурчаку за гарне прощальне слово; отцям Пилипу Вінеру і Василю Кадилo за похоронні відправи; ООЧСУ – за квіти; похоронному заведенню – за гарну організацію похорону.

Особливо щиро дякую всім тим, котрі щедро зложили пожертви на Служби Божі і на добродійні цілі в пам'ять Покійного:
на церкву св. Михаїла – 1,865 дол., на фонд українських сиріт – 1265 дол., на оселю СУМ – 250 дол.

Ділимося сумною вісткою з родиною,
приятелями і знайомими, що в дні 25 січня 2006
р. з волі Всевишнього відійшла у вічність
на 88 році життя наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

св. п.

НАДІЯ ТАТІЯНА МИКЕТЕЙ
з дому ВІТОВСЬКА

дружина покійного Олега Р. Микетея
нар. 16 січня 1918 р. в Брошневі, коло Долини, Західня Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Михаїла в Ню-Гейвені, Конн. Тіло Покійної поховане на цвинтарі Іст Сайд Вудбридж, Конн.

У глибокому смутку залишені:

донька – АНЯ Р. ГЕНСОН з родиною
син – АНДРІЙ МИКЕТЕЙ з родиною
ближча і дальша родина в США, Середньому Сході, Україні, Канаді, Англії і Австралії.

Вічна їй пам'ять!

Пластовий Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть"
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього
відійшла на Вічну Ватру, 19 січня 2006 р.

св. п.

пл.сен. кер.

ІРИНА КРАВЦІВ
з дому ХОМЯК

довголітня членка куреня, юнацька виховниця, кошова у Міттенвальді і у Філядельфії, одна із основниць станиці у Філядельфії, член проводу станичної старшини у Філядельфії, Крайової Пластової Ради, Головної Пластової Булави та Ради.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття Родині.

Провід 2-го куреня УПС
„Ті, що греблі рвуть"

У смутку ділимося з родиною та знайомими,
що на Різдво 7 січня 2006 р. відійшов
на вічний спочинок наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ та БРАТ

св. п.

ДМИТРО СТАСЮК

нар. 26 жовтня 1908 р. в містечку Вишгородок на Волині.

Залишилися у смутку:

дружина – ДАРІЯ
син – ДОМЕТІЙ з дружиною ТАМАРОЮ
дочка – АЛЕКСАНДРА СТУРМАН з чоловіком ДЖАНОМ
внуки – ЮРІЙ СТАСЮК
– ТАНЯ ЧАРНЕЦЬКА з чоловіком ЕДВАРДОМ
– ХРИСТИНА КАПІ з чоловіком РЕНДІ
– ГРИГОРІЙ СТУРМАН
сестра – ДАРІЯ ЧЕХ з чоловіком ВАСИЛЕМ
та їхньою родиною.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 13 січня 2006 р. у похоронному заведенні в Кергонксоні, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 14 січня 2006 р. у церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Тіло Покійного поховано на церковному цвинтарі в С. Бавнд Бруку.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 18 серпня 2005 р.
в Ст. Петерсбургу, Фла. відійшов у вічність

св. п.

МИРОСЛАВ СОЛЧАНИК

нар. 24 травня 1912 р. в Старому Самборі, Україна.

У 1948 р. св. п. Мирослав, як політичний втікач, еміґрував до США із Зальцбургу, Австрія. Св. п. Мирослав був дияконом в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку до 1982 р., коли переселився до Флориди, де також був дияконом в парафії у Ст. Петерсбургу, Фла.

Залишилися у смутку:

племінники – РОМАН СОЛЧАНИК
і ЯРОПОЛК КОПИЧУК
брат – БОГДАН з дружиною СТЕФАНІЄЮ

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane tel / fax: (908) 782-5451
Flemington, NJ 08822
Email: eugenemaria@patmedia.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext 3039)
Fax: (973) 292-0900

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1026, New York, NY 10276

КАРДІОЛОГ
ПЕТРО ЛЕНЧУР, MD, FACC

Board Certified: Cardiovascular Disease, Interventional, Nuclear Cardiology and Internal Medicine.
Єдиний український „Interventional" кардіолог в NY і NJ.
НОВІ КАРДІОЛОГІЧНІ ЦЕНТРИ
Всі основні обстеження проводяться в двох зручно розміщених сучасних офісах
776 E. Third Ave. Roselle, NJ 07203 (908) 241-5545
1432 Hylan Blvd. Staten Island, NY 10305 (718) 351-9292

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

Smiles Unlimited
Dental Center
Emil T. Kesler, D.D.S.
Valentina M. Kesler, D.D.S.
(908) 722-5511
60 South Main St, Manville, NJ 08835

Apon Video, P.O. Box 3082, Long Island City, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
МОЖНА НАБУТИ НОВІ VHS і DVD
Святкуємо по нашому Новий Рік в Україні
Апоп – 7907 (VHS) Апоп – 7807 (DVD)
VHS та DVD В. ЮЩЕНКА
присяга – 2005; Революція – 2005
інавгураційний концерт – 2010
14-та річниця незалежности – 2011
Ціна VHS $25.00 дол. DVD 30.00 дол.

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983
- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіційні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail: dumamuse@aol.com

ARKA
Нитки, ткання, довишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ДЕНТИСТ
д-р МАРУСЯ КУШНІР
- Високоякісне лікування і відновлення зубів для усієї родини.
- Косметична дентистика.
- „Implant" - наращування зубів.

Лікар приймає за попереднім домовленням.
120 Millburn Ave., Suite M-4, Millburn, NJ 07041 • Тел.: (973) 467-9976

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

FATA MORGANA
Музика для всіх: весілля, забави, концерти, фестивалі і приватні прийняття.
Тел. до Олексія: (609) 747-1382 або
e-mail oktband@yahoo.com
website www.fata-morgana-band.com

KARPATY Export Import Ltd.
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!